

ÉLETTÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

XXIX. évf. 6. szám (29. Jahrg. Nr. 6)

1997. június

SZAMOSI JÓZSEF:

A LÉLEKFORMÁLÁS MESTERE

Prohászka Ottokár halálának 70-ik évfordulójára

Származását, vérének tekintve nem volt magyar. Szüleitől nagyobb részben német, kisebb részben szláv vérséget örökölt. Magyarul is csak később, losonci, nyitrai, kalocsai diákként tanult meg és beszédében mindvégig megőrizte jellegzetesen felvidéki, fülünknek kedvesen hangzó "tótos" szójétését. Valaki egyszer sajnálkozva jegyezte meg előtte, milyen kár, hogy az "a"-t kissé "á"-nak mondja, mire Prohászka mosolyogva válaszolta: "Ezzel a kis akcentussal tartozom származásomnak. Csak ennyi bennem, ami nem magyar."

Hogyan lett mégis korának legnagyobb szónoka? Az elmélkedő prózájának virtuóz mestere? Hogyan tudott azonosulni a magyar néppel, gondjaival, fájdalmával? Úgy, ahogy a Zrínyik, a Petőfik! A magyarságot nem vérében örökölte, hanem lélekben, kultúrában, szellemben élte meg. Pázmány óta ő volt a magyar katolicizmus legnagyobb gondolkodója, újjáélesztője, forradalmian bátor szellem: a hit védője, szociális apostol, aki legalább félszázaddal előzte meg korát. De vele is az történt, ami annyi nagy magyarral, saját kora nem értette meg, sőt tudatosan is félreértette. A közéleti porondon a megnevelő, elveit minden következménnyel vállaló magatartása a harcos nagy egyházfők: Pázmány Péter, Padányi Bíró Márton, a száműzött Lovinics érsek (Széchenyi barátja) s a sort lezáró Mindszenty József között jelöli ki helyét. Az akkori "haladó" liberális oldal az idealista apostolt megpróbálta lemosolyogni, ha ugyan nem ellenséges indulattal állt vele szemben; a hivatalos keresztény-nemzeti politika, de a feudalizmusban kényelmesen elhelyezkedő magyar főpapság is gyanakodva figyelte a kellemetlen reformert, tehát mindkét oldal meghamisította, vagy félremagyarázta.

Annyi bizonyos, hogy a kor problémáit helyesen látta, a tennivalókat is kijelölte, a szociális kérdések mélyére tudott hatolni, nem egyszer próféta ihlettel vázolta fel a jövő társadalom arculatát. Amikor az ezredévi bűvölet Magyarország nagyhatalmi állását s a 30 milliós magyarság délibábját vetítette a nem is távoli horizontra, Prohászka kegyetlenül józan szavakkal mutat rá, hogy a népek történelmi hivatása a szociális lét megteremtése. Bizonyára lúdbőrözve hallgatták az ünnepi mámorba bódultak az ilyen kegyetlenül kijózanító szavakat:

Tudják, mi Magyarország történelmi hivatása? Népeinek tűrhető sorsa, vagy mondjuk, boldogítása! Nagyhatalmi állás, befolyás és a többi, ez lehet a nagyurak kedvtelése, de a kis emberek abból nem éreznek egyebet, mint sarcot és terhet. Ők zsákolnak, ők veréjteznek, ők laknak rongyos falukban, ők gubbasztanak kietlen, elnyomított életük lapályain: muzsikok és helóták, mialatt fejük felett néhányan préféran-

ce-ot játszanak...

Alaposan ismerte az új, a "hódító" természettudományos világnézetet, Darwin fejlődésmélettét, hatott rá Nietzsche, vagy inkább Bergson bölcelete, jókor felismerte a munkásosztály és a proletárrétegek megoldásra váró problémáit, ő volt nálunk a keresztényszocialista eszmék ("Rerum novarum") első hirdetője, egyik alapítója a Néppártnak; minden erejével támogatta

Prohászka Ottokár 1926 - ban

a szövetkezeti mozgalmat, követelte az általános titkos választójogot: egy szóval az ország demokratikus átalakításán dolgozott. Sürgős és elengedhetetlen követelménynek tartotta a földreformot:

A falvak népét földhöz kell juttatni! A magyarság ősi erejével ragaszkodik a földhöz s ha megveti lábát, semmiféle veszedelem nem fogja kimozdítani!

Ő maga már 1916-ban a Magyar Gazdaszövetség közgyűlésén terjesztette elő földreform-javaslatát, miután előzőleg püspöksége birtokán 1500 holdat felparcellázott, illetve örökbérlésbe adott. Szava pusztába kiáltó szó maradt, javaslatait túlzottan radikálisnak és kivihetetlennek ítélték. Ismerve az akkori politikai és közéleti viszonyokat, azon sem csodálkozhatunk, hogy a "Modern katolicizmus" című könyve római indexre került! Jól lehet Prohászka volt a századunk első felében feltápaszkodó katolikus reneszánsz elindítója. Igaz, kérelhetetlen határozottsággal ítélte el az erőszak minden formáját, akkor is, ha azokat a hivatalos hatalom elnézte, sőt jóváhagyta. A 19-es kommunista diktatúra bukása után a megtorlást követelők lármájából élesen hangzik ki az ő hangja: "Ne akarjon itt letörni senki munkást, senki szegényt és proletárt. Én vagyok az első, aki minden reakciót, mely elnyomást, megtorlást, jogfosztást jelent, elítélek s a pokol fenekére kívánok".

A romantikus múltszemlélet, a "régicicsőség" látomása, megidézése, nem lelkesítette; a jövő felé tekintve – mint

Széchenyi is – irtózott a megcsontosodott maradiság, a "korhadtt rendiség" szellemétől, amely az uralkodó dzsentri-osztály felfogásában ütközött ki. A századfordulón vetette papírra ezeket a sorokat:

"A rendiség szelleme még teljes virágzásban van, nálunk 48 előtti idők folylatódna, nem ugyan papíron s a törvényparagrafusokban, hanem a társadalmi osztályok érzésében. A régi határvonal az úr és paraszt között még ma is meg van húzva, nem azért, hogy az egyik kabátban, a másik lajiban vagy szűrben jár, jhanem mert az úr a parasztot nem nézi egész embernek, annál kevésbé testvérnek..."

Írói babérokat nem keresett. Elsősorban pap volt, a nemzet lelkipásztora. Mégis munkáit tanulmányozva, elég határozottan állt előttünk az író. Irodalomtörténeti jelentőségét abban látjuk, hogy irodalmunk legkevésbé kimunkált részének, az elmélkedő prózájának ő adott új formát és tartalmat: a nagy keresztény misztikusok érzés- és gondolatvilága tükröződik bennük, amely nálunk alig-alig kapott hangot.

Ami mindenkitől megkülönbözteti és leginkább sajátja, az prózájának különös, egyéni lüktetése, belső ritmusa: mondatai vibrálnak, szikráznak, sziporkáznak, a színes hasonlatok és költői metaforák egymást kergetik. Ez a lírával átszőtt próza alig különbözik a szabad versnek attól a formájától, "amelynek – Sik Sándort idézve – Walt Whitman szerzett polgárjogot a modern lírában, de amelynek előkelő családfája visszanyúlik a zsoltárokig, Szent Ágostonig és az ókori keresztény költészetig".

Üssük föl az "Elmélekések az Evangéliumról" lapjait, mindenütt idézett "próza-verseket" találunk, mint a most általam kiválasztott pünkösdi elmélkedés néhány mondata:

"Mint egy sebesen jövő szélnek a zúgása jött le az égből az élet lelke... zúgott, figyelmeztetett, ébresztett; ez volt a pünkösdi harangszava! Átjárt minden zeg-zúgot; megmozgatott minden ágat-bogát, minden lombot és levelet; fölpattantott minden rügyet, fölébresztett minden energiát; lelkiséget, szabadságot lehelt s kitágította a belső világot: ez az ő világa, az öntudat, az érzések, a motívumok világa. Ő Szentlélek, te kiemelsz ünneplő, fényes magaslatokra; benned nem zavarja meg semmi sem örömeinket: sem halál, sem szenvedés, sem vihar, sem éj..." és így tovább.

Hogy kortársai közül mint ember is ki-magaslott, ahhoz nem csak nagy tudása, nyitott éber szelleme, hanem testi habitusa is hozzá járult: sugárzó tekintete, érces hangja, szikár, aszkéta termete a szószerző magasából meghódította hallgatóságát. Különböző szerzetesi egyszerűségben élt. Mondják, hogy

Folytatás a harmadik oldalon

Imaszándékok

JÚNIUSRA

1.

Imádkozzunk, hogy a Krisztus által formált keresztények elősegítsék a kibékülést és az életörömet.

Mennyire formálja Krisztus a keresztényeket? Egyformán? Hogyan lehet a formálás fokát megállapítani? A minőségét? Ki képes vagy ki hivatott megállapítani, milyen magas vagy alacsony a formálás "foka"? Csupa kérdés – az olvasó tehet még hozzá néhányat – megválaszolhatatlanok.

Kiderül, hogy a tapasztalatokon nyugvó emberi életünkben fontos kérdésekre nincs válasz. El kell fogadjuk, ez a formálás az érzékelhető, természetes (mérhető, tapasztalható, tudományos) világon túl van, a természetes fölött. A természet fölötti létben, azaz Isten létében. Ebben semmi sem mérhető.

Hogyan segítsünk elő mi, emberi testben és természetben élő keresztények olyan formálást, amihez hozzá sem tudunk férni? A válasz viszonylag egyszerű: önatáddal. Isten végzi a formálást, nem mi. Saját "normái", elképzelése, akarata szerint, figyelembevéve adottságainkat, lehetőségeinket, önatádasunkat, kegyelmével való együttműködésünket, rizikó-vállalásunkat, lelkesedésünket.

Ugyancsak figyelembevéve a gátló és visszahúzó erőket. Olyan jó másokat szidni, ha okunk van rá. Jó veszekedni; bosszút állni belső emberi megalégedést okoz. Megbocsátani pedig nehéz és jó ideig eltarthat, amíg tényleg megbocsátottunk, szívből...

Ezekről és sok más emberi érzésről lemondhatunk, ha mindig újra – minden nap – Istennek adjuk mérgeinket, bosszúvágyunkat és mindent, ami akadályoz az önatáadásban. Isten tud is velük kezdeni valamit: kegyelmével feloldja a görcsöket, amelyekhez görcsösen ragaszkodunk. Begyógyítja lelkünkön a sebeket: Jézus nemcsak földi életében volt a nagy Gyógyító, ma is az. Kegyelemmel és Lelkével rávezet minket: hogyan béküljünk, hogyan békítsünk. Hogyan mutassuk magunkon-másoknak az Isten által létrehozott életöröm ajándékát...

2.

Afrika népeiért imádkozzunk, hogy bátran döntsenek a hit és a békés fejlődés mellett.

Ha valaki más hitről-vallásról hall, mint amit ismer és amiben felnőtt, jó ideig elutasítja, mert idegen neki. Titokzatos, félelmetes vagy legalább bizonytalanságot keltő. Fél is az eddigi istenek-szelleme bosszújától. Tart eddigi hite elárulásától – becsületes ember nem akar árulóvá válni. Bátor döntés csupán a hit megismerésének hosszú folyamata végén lehetséges, emberileg. Kivéve a szentpáli kegyelmi megtérés-élményeket. Ilyet Isten nem mindenkinek ad meg.

A természetes út az emberi hatalom biztosítására fegyverekkel történik. Egy vagy több isten nevében, akik nevével az ember gyilkolásait legalizálja.

Csak a hit, a mélyen megélt, megalapozott hit képes az embert visszatartani háborútól, öldökléstől, erőszaktól, igazságtalanságtól. Csupán a hitből képes az ember a békés fejlődés útjára lépni és megmaradni ez úton.

Fejős Ottó

KÖVETKEZŐ,
NYÁRI KETTŐS SZÁMUNK
JÚLIUS ELEJÉN
JELENIK MEG!

Olvassuk együtt a katekizmust!

Olyan magasságba jutottunk el az utolsó beszélgetés alkalmával, amit csak érzékeltetni lehet az újság adta lehetőségek között. Egyik beszélgetőtárs evangéliummal a kezében jött és mindenképp fel akarta olvasni szent János 15. Fejezetét. Itt a szőlőtő és szőlővessző hasonlata található: Jézus Krisztus az igazi szőlőtő és szőlővessző hasonlata található: Jézus Krisztus az igazi szőlőtő. Nem tudott túljutni: "Nélkülem semmit sem tehettek"- jézusi mondaton. Ez azt jelentené, hogy a keresztény nem lehet soha önálló személyiség, úgy függvénye Krisztusnak, mint a szőlővessző a szőlőtőnek. A mai ember minden erejével ez ellen lázad: ki akar teljesedni, boldog lenni és úgy irányítani az életét, mint minden "normális" ember. Az így kiragadott mondatot a szövegösszefüggésben kell értelmezni. Ugyanez a 5. Vers így kezdődik: "Én vagyok a szőlőtő és ti vagytok a szőlővesszők. Aki bennem marad és én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehettek." A középső mondat vezet el a teljes megértéshez: kibén, miben éljük meg életünket? Magunkban, karrierünkben, egy másik személyben, esetleg egyetlen hű társunkban, aki azt teszi, amit mi akarunk, háziállatunkban? Ez lehet amit teljességnek hiszünk: a múlt ábrándja, a jövő délibábja, vagy gondolkodásunk biztos echója, ami azt visszhangozza, amit "én igazságként kijelentettem". Elfecséreljük az életet értelmetlen dolgokra, a szükségesek is azokká válnak a teljes valóság nem elfogadása miatt. A keresztény élet egészéhez úgy hozzátartozik Jézus Krisztus, mint a szőlőtő a szőlővesszőhöz, ami tavasztól őszig pompázhat a maga teljességében és kizárólag rajta múlik, milyen termést hoz? A teljes emberhez méltó élet gyümölcse egyedül Krisztusban valósulhat meg.

Ez a mondat szabadította fel gondolkodásunkat az emberi határok adta korlátoktól. Kezdjük keresni azt a nagyszerű, minden emberi értelmet és vágyat meghaladó örömhírt, ami ráirányít a teljességre. "Ismerd fel ő keresztény, méltóságodat! Mivel te már részesültél az isteni természetben, ne rontsd le azt, viszsztatérve elmúlt életed romlásába. Em-

lékezz arra, milyen Főhöz tartozol, milyen Test tagja lettél. Emlékezz arra, hogy a sötétség hatalmából ragadtattál el, hogy átkerülj a fénybe és Isten országába". (1691).

Krisztus Urunk titkának a megértéséhez vezet el bennünket a katekizmus: életének középpontja az Atya: "Jézus Krisztus mindig azt tette, ami tetszett az Atyának. Ő mindig tökéletes egységben élt és él vele. Mi több, tanítványai is arra kaptak meghívást, hogy az Atya tekintete előtt éljenek, "aki a rejtekbe is lát" és "legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes".

Az élet értelmének megtalálása önmagunk teljességét jelenti: összefogjuk erőnket, mint a kévét és hittel kötjük össze, ami megőrzi igazi értékeinket az örök életre: maradandó gyümölcsöt hozunk. Ebben a látásmódban benne van az élet minden eseménye, jó és rossz, a bűn és erény, minden Krisztusban találja meg a feloldást és a beteljesedést. "Krisztus megtestesült isteni személyében valamiképpen minden emberrel egyesült, mindenkinek módot ad arra – Isten tudja, miképpen –, hogy húsvéti titkában részesedjék. Felhívja minden tanítványát: "vegye vállára keresztjét és kövessen" mert "Krisztus is értünk szenvedett, példát adva nektek, hogy kövessétek nyomdokait". Valójában azokat is be akarja vonni megváltó áldozatába, akik annak első jutalmazottai. Ez különösen beteljesedett Anyja esetében, aki bárki másnál közvetlenebbül kapcsolódott megváltó szenvedése misztériumába". (618).

Amikor ünnepeljük – június hónap folyamán – Urunk misztériumait, előttünk áll a szőlő, amely az élettől duzzad és a jövő ígértét hordozza: a bort, ami Krisztus vére lesz, egységünket, amit a szentáldozásban megélünk és életünkben megvalósítunk. Minden gyümölcsnek: szép szónak, csodálatos tettnek a kulcsa a kezdetben felolvasott mondat: *Velem együtt mindent megtehettek és annak gyakorlati kivitelezése: "Szeressétek egymást!"*

Szabó József Offenburg

Magyar lelkipásztorkodás szerte a világon

Számvetés, rovincsolás, leltározás – ezekkel a gazdasági életből vett fogalmakkal jellemezhetné valaki, aki véletlenül belecseppen az európai magyar katolikus lelkészek évről évre megtartott találkozójába, azt, ami ott történik. Egy ilyen látásmód persze éppen a dolgok lényegét vétené el. Mert igaz ugyan, hogy az a több, mint 30 magyar pap, aki április 28-a és május 1-e között összejött a Regensburg közelében fekvő Nittendorfbán, alaposan felmérte a külföldi magyar lelkipásztorkodás helyzetét, de az együttléti lelki tartalma messze túlmutat a kétségtelenül fontos szervezési, gyakorlati problémákon. Hiszen a szétszórtságban élő magyarok papja csak akkor képes megbirkózni különleges helyzete adta nehézségekkel, ha lelki szilárd alapokon áll és teljes odaadással szolgálja a rábízottakat.

A közös lelkipásztori kérdések megvitatása mellett ez a lelki felgyűlés volt az összejövetel elsődleges célja: Miklós-házy Attila, a külföldi magyarok Kanadában élő püspöke, P. Nemeshegyi Péter jezsuita, a Tokió-i katolikus egyetem volt tanára és P. Mehrle Tamás, domonkos, a Fribourg-i katolikus egyetem ny. professzora, előadásaikkal, elmélkedéseikkel segítették elő ennek megvalósítását. Az ezredfordulóra való előkészület ez évi témájának megfelelően, Jézus személye

állt a középpontban: Ő az út Isten felé, Ő mindennek a mértéke, Ő az Egyház lelke, küldetésének forrása és fundamentuma. A pap Jézus papságát gyakorolja, megjelenítve a liturgiában, az evangélium hirdetésében, a szeretetszolgálatban a Húsvéti Misztériumot. Csak akkor fogja tudni a hívőket bekapcsolni a kereszténység e központi titkába, ha maga is eleven kapcsolatban él a keresztre feszített és feltámadt Krisztussal.

A háromnapos találkozó során természetesen részletes helyzetkép rajzolódott meg a világon szétszóródott magyarok lelkipásztori ellátásáról. Miklós-házy püspök beszámolt északamerikai, délamerikai és ausztráliai tapasztalatairól, míg a jelenlévő lelkészek saját körzetükről tájékoztattak. Így állt össze, apró mozaikkövekből, egy átfogó jelentés, amely azonban nem egységes: helyenkint zavartalanul folyik a lelkipásztori munka, másutt a felmerülő nehézségek alig hidalhatók át. A legnagyobb probléma a papság kiöregedése és az utánpótlás hiánya. Segítségre a magyarországi egyházmegyéék részéről nem lehet számítani, hiszen a paphiány otthon is súlyos gond. A püspökök nem tudnak hosszabb időre papokat rendelkezésre bocsátani. De érezteti hatását a hívek számának csökkenése is: elhalálozás, aszsimiláció, hazatelepülés játszanak

AZ EGYHÁZAK ÉS A KISEBBSÉGEK VÉDELME

Sokszor halljuk és büszkén emlegetjük, hogy a magyarság a nyugat védőbástyája, a kereszténység védelmezője volt! De vajon ki a magyarság védőbástyája és védelmezője? Nyelvének, létének őre? Népünk és kultúránk oltalmazója? Jövők biztosítéka? Nos, röviden is felelhetünk a kérdésre: a magyarság bástyái határainkon innen és túl mindig is és ma is a keresztény egyházak voltak, mert időtálló Szegletkőre épült, egy néppé kovácsolt bennünket. Nem véletlenül figyelmeztetett a költő: Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát! Amikor már sokhelyütt elveszett az iskola, magyarságunk megőrzésére még mindig maradt a szószék: Erdélyben, Kárpátalján, Délvidéken és Felvidéken.

Nagy megpróbáltatások idején nemzeti identitásunk megőrzésében kitől kaptunk támaszt? Az egyháztól. És nemzetünk letört testrészei hol kaptak menedéket? Az egyházban! Ma talán megváltozott a helyzet? Hiszen a szórvány magyarok legbiztosabb végvárának, összetartó erejének ugyancsak az egyházak bizonyultak.

"Az egyházak szerepvállalása a nemzeti kisebbségek közösségépítésében" címmel április 21-22-én Budapesten egyedülálló, nagyfontosságú konferencia zajlott le a Határon Túli Magyarok Hivatala rendezésében. A kétnapos tanácskozáson, amelyet Tabajdi Csaba államtitkár nyitott meg, előadást tartott többek közt Várszegi Asztrik pannonhalmi főpát, Gyulai Endre szegedi-, Mayer Mihály pécsi-, Tempfli József nagyváradi püspök, Csiha Kálmán kolozsvári-, Bölcsey Gusztáv debreceni református püspök, Harmati Béla evangélikus püspök, Schweizer József főrabbi és más politikai és közéleti személyiségek. Az előadásokban meglepő módon és egyöntetűen kihangsúlyozást nyert: aki az egyházat támogatja, az a magyar öntudatot erősíti; nemzetünket, a magyar nép közösségét, nemzeti tudatát és kultúráját, tehát egész népünk megerősödését szolgálja határainkon kívül és belül.

Megindító volt hallani, de reménykeltő is, egy kárpátaljai ferences, Papp Tihamér beszámolóját, Kató Béla illyefalvi református lelkész, valamint a szlovákiai és horvátországi résztvevő felszólalásait.

A konferencián mindenki előtt világossá vált, hogy nemzetünk legszilárdabb, legidőtállóbb támasza az egyház. Nem véletlen, hogy az elmúlt évtizedek során a keresztények elnyomása egész magyarságunk és nemzeti értékeink eltiprásával járt. A konferencia végén a résztvevők nyilatkozatban adtak hangot aggodalmuknak a szlovákiai nyelvtörvény és annak már érezhető hatása miatt és kérték a magyar kormány vezetőit – jelen volt Göncz Árpád köztársasági

ebben szerepet. Ennek ellenére a magyar lelkipásztori szolgálatban álló 115 pap és további mintegy 70, aki besegít, hősies áldozatkészséggel végzi feladatát, gyakran értetlenséggel, anyagi nehézségekkel küszködve, nem egyszer emberfeletti megerőltetéstől nem riadva vissza. A nittendorfi lelkész találkozói, amelyet Dr. Cserháti Ferenc müncheni magyar plébános, Miklós-házy püspök európai helynöke szervezett, újabb tanúbizonysága volt a külföldön szolgáló magyar papok lélek- és magyarságmentő elkötelezettségének. Jelszavuk – bármit hozzon is a jövő – "Helytállni, ahogy lehet, amíg lehet..."

Frank Miklós

elnök! -hogy a szokásos diplomáciai és nemzetközi lehetőségekkel élve tiltakozzanak a kialakult helyzet ellen.

Cs. F. (München)

Miért létesült a Szent László Alapítvány?

Erdélyben az ököménia évszázados hagyománnyal rendelkezik, így nem meglepő, hogy Tempfli József katolikus és Tőkés László református püspök hamar szót értett a magyarság megmentésének kérdésében is, úgyhogy a Magyarok Világszövetségével karöltve a múlt évben létrehozta a Váradot alapító árpád-házi királyról elnevezett Szent László Alapítványt. Az Erdélyben élők – a kisebbségi sors gyakran kényszerű

tapasztalataiból – tudják, hogy kicsiben kezdett erőfeszítéseknek sokszor nagy kifizetési lehetőségei vannak, így a tavaly Budapesten bejegyzett Alapítvány a parciális magyar anyanyelvű oktatás támogatását célozza. A két püspök – mielőtt kiállt volna a világ magyarság elé a Szent László Alapítvány népszerűsítése érdekében – szinte próbaképpen gyűjtést rendezett a nagyváradi Lorántffy Zsuzsanna Gimnázium költségeinek fedezésére, így az elmúlt télen már sem a tanároknak, sem a diákoknak nem kellett vacogniuk a fűtetlen tantermekben. Az eredményen felbuzdulva láttak neki az Alapítvány szervezésének, mégpedig úgy, hogy a hatóságok működés biztosítására csupán szűklétszámú döntéshozatali testületet létesítettek Kollégium néven, amelynek három Nyugaton élő tagja máris elérte jótékony cél elismerését Svájcban, így az adakozók a juttatásokat leírhatják adójukból. A gyűjtés megkezdésénél is kitűnt az erdélyi leleményesség: nem csak pénzádományokra tettek felhívást közé, hanem ingatlant, sőt üzletet is elfogadnak, mert ezek hozamát is jól lehet kamatoztatni az Alföld Romániába átnyúló vidékein élő magyar fiatalok anyanyelvi oktatásának biztosítására. A Kollégium hat tagja úgy döntött, hogy az első évet az anyagi alap lerakására szánja és alighanem a két váradi püspök külföldi látogatásainak, nomeg jó csengésű nevének köszönhetően – a svájci St. Moritzban nyitott bankszámlára máris közel 40 ezer márkának megfelelő összeg érkezett. Persze a budapesti számla is egyre gyarapodik és a legutóbbi kimutatás már elérte a 20 millió forintot, amit megtehető több ingatlan is. Idén tehát megkezdődhet a Szent László Alapítvány gyakorlati céljainak megvalósítása, amit a szabályzat így határoz meg: "iskolák létesítése, építése, működtetésének támogatása a következő fokozatok szerint: általános iskolai oktatás alap-, közép- és felsőfokon, szakirányú iskolai oktatás, valamint posztgraduális képzés: külföldön is, mind elméleti, mind szakirányú tartalommal, továbbá Szent László, mint névadó emlékére és tiszteletére szervezett iskolai és egyéb rendezvények támogatása. A jelzett célok érdekében az alapítvány vallásfelekezeti hovatartozástól függetlenül – tanulmányi ösztöndíjjal támogatja az arra érdemeseket". Noha felhívások eddig a kül- és belföldi magyar sajtóban láttak napvilágot, az alapítók számolnak a Nyugatra került magyarokat befogadó országok adakozó készségével is, ezért a Szent László hercegének színes fényképével díszített ismertető füzetet két nyelven, angolul és magyarul adtak ki. Talán a személyes kapcsolatok is közrejátszottak abban, hogy külföldiek is támogatásra méltó kezdeményezésnek tartják a Szent László Alapítványt. Bankszámlája: U 775600, Banca della Svizzera Italiana, CH 7500 St. Moriz.

Makváry György

A Szentatya Szarajevóban

II. János Pál pápa április 12-én este fél hatkor érkezett meg Szarajevó nemzetközi repülőtérre, ahol a két föderáció politikai vezetői, az ENSZ- és a NATO-erők parancsnokai és a katolikus egyház elöljárói fogadták.

"Most, amikor Bosznia-Hercegovina földjére léphettem, első gondolatom Isten felé száll, aki e zárandoklat meg-

Madridi levél

EZER NAP, EZER ÉV

Az itt korán beköszöntött, meleg tavaszban a sajtó egyszer azzal lepelt meg, hogy századunkból már csak ezer nap van hátra. Az előző ezredforduló alkalmából ilyenkor már pusztított a millenarizmus: az ezredik évtől sokan a világ végét várták. E hiedelem elutasításának is szerepe lehetett abban, hogy Szent Istvánt éppen 1001 január 1-én koronázták.

Manapság aligha vár valaki világvéget a szép, kerek évszámtól, újságírók azonban hálás témát véltek találni, s akadt olyan, aki "keresztények milliőinak rettegéséről" regélt. Mások viszont arról tájékoztattak, hogy a Jelenések könyvére támaszkodva fel akarják lendíteni a Haijától 50 kilométerre fekvő Har Meggido, másként Harmagedon idegenforgalmát. Ha 2000-ben vége lesz a világnak, mért ne nézzük a végső csatát az első sorból? – szellemeskedett egy újságíró.

Az ezredforduló közeledte minden esetre elgondolkoztathat az idő múlásán s fokozottabban érezteti a remény és aggodalom, bizonytalanság keverékét: mit hoz majd a mindig titokzatos jövő? Realista barátom szerint az új évezred, legalábbis az, amit mi látunk majd belőle, – nagyon hasonlítani fog az előzőkhöz. Továbbra is lesznek gazdagok és szegények, háborúk és viszályok. Haladunk a technikában, a gyógyításban, mindenben – kivéve az erkölcsöket. A Tízparancsolat népszerűen marad.

A bevezetőben említett számításba ugyan hiba csúszott: az ezer naphoz hozzá kellett volna adni 365-öt; az új évezred ugyanis 2001-gyel kezdődik. Bár igaz, hogy a korforduló szele akkor csap majd meg, amikor 19 helyett 20-at kell írunk.

A jövőbe vetett hit és a felkészülés szükségességének tudata játszott szerepet abban, hogy az Egyház a 2000. esztendő jubileumi évvé nyilvánította, s természetesen megemlékezünk majd a megváltó születéséről is, bár nem lesz 2000. évfordulója. A hozzáértők szerint Dionysius Exiguus (értsd: Apró Dénes) barát ugyancsak tévedett, amikor a VI. században megbízást kapott Jézus Krisztus születése idejének kiszámítására. Nem vette figyelembe az esztendőket, amikor Augustus császár Oktavianus néven uralkodott, sem a "nulla évet". Bár ellentmondásnak vagy tréfának tűnhet, azt kellene mondanunk, hogy Jézus – "Krisztus előtt 6-ban született".

Végső következtetésünk azonban hasonló lehet, mint az ereklyék esetében: nem az a legfontosabb, hogy a földi maradvány vagy tárgy hiteles-e vagy sem; A tisztelet nem annak, hanem rajta keresztül szól valakinek. Nem lényeges, hogy pontosan 2000 éve született-e Jézus, hanem az, hogy megszületett, s hogy emlékezzünk rá, igyekezzünk a tanítása szerint élni.

Rónai Zoltán

valóságával teljesítette hosszú idő óta dédelgetett vágyamat". Ezekkel a szavakkal kezdte beszédét a pápa a repülőtérén. "Szeretném magamhoz ölelni e sokat próbált régió minden lakosát. Főként azokat, akik elveszítették szeretteiket, akik testükben hordozzák a háború stigmáit, akik a féktelen erőszak hosszú esztendeiben házaik elhagyására készültek. Azt üzenem nekik, hogy kivételes helyet foglalnak el a pápa szívében." - majd így folytatta - "Újja kell építeni az emberi lelkeket. Nemcsak anyagi újjáépítésről van szó. Mindenekelőtt újja kell építeni az emberi lelkeket, amelyekben a háború romboló vihara megsértette vagy talán súlyosan megingatta a civilizált együttéléshez szükséges értékeket. Pedig pontosan innen, az emberi együttélés lelki bázisából kiindulva kell újjazékelni..."

"A szarajevói repülőtér a háború éveiben gyakran az egyedüli kapu volt, amelyen keresztül a humanitárius segélyek eljutottak az országba" - emlékeztetett rá a pápa, majd hozzáfűzte, - "Most ezen a kapun keresztül érkezem én is, a béke és barátság zárandokaként, azzal a vágygal, hogy minden erőmmel a béke ügyét szolgáljam, az igazságosságban és kiengesztelődésben."

Másnap április 13-án a pápa az ortodox főpapokkal és állami vezetőkkel találkozott. Hozzájuk intézett beszédében mondotta többek közt: "Szarajevóban egymás mellett nyúlik az égbe a katolikus és az ortodox székesegyház, a muzulmán mecset és a zsinagóga, annak jeleként, hogy az itt élő különböző népek a béke társadalmát akarják építeni. A vallási értékeknek mérséklő és fékező hatást kell kifejezniük a feszültségek elleni küzdelemben - hangsúlyozta a pápa. Bosznia-Hercegovina végre elkötelezte magát a béke építésének nem könnyű feladatára és a nemzetközi közösség támogatásával a század végére a különböző-együttélés példaképévé válhat Európa és a világ számára."

Hideg, télies időben indult a pápa a szarajevói Kosevo stadionba, ahol 50 ezer ember gyűlt össze az ünnepi szentmisére. Mire után II. János Pál pápa Bosznia-Hercegovina katolikus püspökeivel találkozott az érseki rezidencián. Itt fogadta a szarajevói iszlám közösség képviselőit és a zsidó hitközösség delegációját.

A Szentatya este 6 órakor vett búcsút a vendéglátó állami és egyházi személyiségektől és fél hétkor gépe felemelkedett a levegőbe. **MK**

SZENT ADALBERT TISZTELETE ITÁLIÁBAN

A magyarok, csehek és lengyelek nagy szentjét, Rómeó és Júlia városában, Veronában is emlékezetben tartják. Ugyanis 993-ban itt kapott Adalbert császári felhatalmazást a pásztorbot ünnepélyes átadásával, bizonyonnyal a Szent Zénó bazilikában. Innen indult előbb Prágába, majd Magyarországra, hogy hirdesse az evangéliumot. Három év múlva, 996-ban porosz földön halt vértanú halált. Vértanúságának ezredfordulóján a megemlékezések sorát Veronában, Szent Zénó ünnepén nyitották meg. Szent Zénó Verona védőszentje is. Ifjan ismerkedett meg Adalbert a későbbi II. Szilveszter pápával, akit kora legműveltebb emberének tartottak. Adalbertet ő nyilvánította szentté 999-ben. ■

HEGEDŰS LÓRÁNT ref. püspök

Minden lehetséges annak, aki hisz

Fejezetek egy interjúból, amely tavaly húsvétkor a "Magyar Nemzet"-ben látott napvilágot és abban Hegedűs Lóránt református püspök beszélt egyháza helyzetéről, a megoldásra váró problémákról, a keresztény értékek iránti növekvő társadalmi igényről. Időközben a Magyarországi Református Egyház zsinatának alakuló ülésén Hegedűs Lóránt lelkes elnök utódjául Bölcseki Gusztáv debreceni püspököt választották. Mind ez nem változtat azon, hogy amit Hegedűs püspök "akkor" mondott, az ma is égetően aktuális, a történelmi egyházakra egyaránt érvényes, hiszen mindannyian egyazon úton járunk és kell hogy járjunk.

Manapság egyházunk - a többi hazai történelmi egyházhoz hasonlóan - ez új történelmi korszakban keresi önmagát és ezenközben először került szembe apokaliptikusan pusztító létének és értelmének a kérdésével. És természetesen szembesül azzal a kérdéssel is, hogy a huszadik század végén és a huszonegyedik században egyáltalán hasznos tud-e lenni az emberiség s azon belül a magyarság számára?

A kommunizmus évtizedei után a jelenlegi helyzetben egyre több lehetőségünk van saját lelki, szellemi, missziói, nevelési és életprogramunk kibontakozására és teljes kifejtésére. Ugyanakkor egyre kevesebb anyagi, pénzügyi eszközünk van ennek a megvalósítására. Az 1991. Évi XXXII törvény rendelkezett az 1948 után kártalanítás nélkül államosított egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről. Ennek értelmében a történelmi egyházak számos egykori intézményüket visszaigényelték és visszakapták - de nem kaptak hozzájuk infrastruktúrát és megfelelő anyagi, pénzügyi alapot. Az elmúlt öt évben nevelőintézményeink száma kilencvenre emelkedett - az óvodáktól a gimnáziumokig - és 1993-ban történelmünkben elsőként megnyílt a Károli Gáspár Református Egyetem. Jelenleg huszonkilenc diakonai intézményünk és ötvenhat konferenciatelepünk működik s örvendetesen visszakaptuk a Bethesda kórházunkat is. Ezek a számok nagyon jelentős fejlődést mutatnak, nyugodtan mondhatom, hogy a reformáció pezsgő, léleklemlő kora óta nem jártunk ilyen sűrűn a mérsékelt csodák világában. Iskoláinkban általában három-hatszorosa a túljelentkezés, de van, ahol tízszeres. Ez azt mutatja, hogy a társadalmi igény - legszerényebb mércével mérve is - legalább a háromszorosra a most meglévő felekezeti iskoláknak, és ezt legmagasabb kormány szinten is elismerik. Az 1948 előtti korszak mintegy hetvenszázalékos arányához képest jelenleg a közoktatási intézmények még csupán három százaléka van a történelmi egyházak kezében. A túljelentkezések említett mértékéből kiindulva és a hitét rendszerességgel egyházi keretek között gyakorló állampolgárok legalább tízszázalékos arányát tekintve úgy gondoljuk - az iskoláknak legalább tíz százalékát kellene a magyarországi történelmi egyháznak fenntartaniuk... Tény, hogy a történelmi egyházak együttesen a költségvetés kiadásainak mindössze két ezrelékét kapják, de zömmel az önkormányzatoknak jutó kártalanítás nélkül ez az arány nem éri el az egy ezreléket sem. Azt kérjük, hogy a tényleges társadalmi szerepünkkel és hasznosságunkkal arányos költségvetési támogatást kaphassuk... Kértük a kormányfőtől, hogy szüntessék meg az egyházi egyetemek diszkriminációját az állami felsőoktatási intézmények jóval magasabb fejkvótájához viszonyítva...

Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy a több évtizedes vallás és egyház ellenes kurzus romboló hatása ma is érződik a társadalmi tudatban, az állampolgárok magatartásában. Ugyanakkor azt tapasztalhatjuk, hogy egyre többen igénylik a történelmi egyháznak nemcsak az oktató, hanem az igehirdető és lelki gondozó tevékenységét is, s ennél is többen igénylik a kereszténység értékrendjét. Érdekes jelenség, hogy a hitetlen szülők növekedő hánya-

da azért írta gyermekét egyházi iskolába, mert lelki, szellemi, erkölcsi és sorsszerű vákuumot, ürességet érez és valami biztosat, igazat, tartósan érvényeset keres a kaotikus világban. A gyermekek által a szülők is gyakran eljutnak a hit alapjához, az ész- és életigazságok lelki ismeretéhez, s a gyermekek és ifjak lelki békéje, hitbeli meggyőződése, erkölcsi értékrendje szüleik számára is kívánatos lesz. De ezen túlmenően tapasztaljuk a minden személyes egzisztenciális kérdésnek az isten-kérdésig való radikalizálódását. A huszadik századi szekularizált, gondolkodó ember meglátja, hogy nem hoz számára megoldást az abszolútumok - a hatalom, a pénz, a kéj, a dicsőség követése, ezért meg akarja találni az egyetlen igazi abszolútumot, amiben nem csalódhat. Az egyház fel is mutatja ezt: az örökké való szeretet, a mindenható Isten képében.

Meggyőződésem, hogy csak az áratk ismerő és elismerő, az egyént felesleges és álmformációk özönével elárasztó piaci propagandával szemben győzelmes lesz az értékeket ismerő és hirdető, a lét-nem lét, az igazság-hazugság, a szeretet-gyűlölet alapkérdéseire megbízható választ adó prófétai igék üzenete. A keresztény ember számára húsvétnek az üzenete, hogy az isteni halalos szeretet: életre támasztó szeretet is. És aki Krisztus halálának és feltámadásának embere, az az önmaga önzését, bűneit, halálba adó, feltámadásra képes ember, akinek számára él az ige: minden lehetséges annak, aki hisz. Tehát nincsenek végső, kétségbeejtő vereségek, nincsenek kilátástalan történelmi és személyi helyzetek, nincsenek elviselhetetlen kudarcok, csapások. A húsvét is éppen arra bizonyíték - nagypéntekkel együtt -, hogy az istengyilkosságból lett a világüdvösség, a legnagyobb rosszból lehet a legnagyobb jó. ■

A LÉLEKFORMÁLÁS MESTERE

Folytatás az első oldalról

mikor kinevezték Székesfehérvár püspökének, az egész város talpon volt, hogy tanúja legyen a püspök bevonulásának, de sem autó, sem úri hintó nem jött: az új püspök gyalogosan, kopott reverendában, egy esernyővel "vonult be" székvárosába.

Prohászka Ottokár 1927. április 2-án halt meg. A halálát okozó agyvérzés a budapesti Egyetemi templom székén érte prédikálás közben. Az öntudat határán alig hallhatóan ezt mondta: "Favete linguis" = Csenedben legyetek! Utolsó erejével még megáldotta hallgatóit. ■

SZÓSZÉKEN

Prohászka püspök emlékeztérére

*A halál aznap azt súgta neki:
A szószéken ma nem állsz egyedül,
A szószéken ma én állok veled,
És amikor legjobban tündököl,
Elmetszem szavad aranyfonalát.*

*Ő visszanézett napsugár-szemével
A néma szónok éjsötét szemébe:
Jól van, halál, ma ketten prédikálunk -
De harmadiknak Isten is beszél.*

1927 április 1.

Reményik Sándor (1890-1941)

GYERMEKEKNEK

Hogy megnőtt ez a gyerek! – hallod sokszor olyanok szájából, akikkel csak ritkán találkozol. Persze, dicséretnek veszed a megállapítást és igyekszel még jobban kihúzni magad. Néha biztosan téged is elgondolkaszt, hogy már megint szorít a cipő, rövid az ing, a nadrág, hogy úgy nősz, mint a nád.

Ugyanígy ámulattal szemlélheted a természetben végbemenő gyors fejlődést is. Ahol nemrég még csak fekete föld tarkította a mezőt, ott a tavasz egykettőre virágba borított mindent, a nyári napsugár pedig máris gyümölcsöt érlel.

A testünkben és a körülöttünk végbemenő gyors növekedés ne csak a természet remekművei iránti ámulattal töltsön el, hanem mutasson rá a lelki fejlődés szükségességére is. Nem elég az, ha a kö-

zelünkben elvetett vetőmagból hatalmas fa sarjad, ha szobánkban kedvenc virágunk egy újabb hajtással lep meg, ha elégedetten nyugtázzuk, hogy testünk arányosan fejlődik, hanem gondoskodnunk kell lelkünk növekedéséről is.

Ezzel kapcsolatban mindjárt megnyugtatlak, mert abban a szerencsében van részünk, hogy a munka oroszlánrészét Isten elvégzi helyettünk.

Lelkünk élető ereje, tápláléka Istennek irántunk való szeretete. Ezt pedig bőven árasztja ő válogatás nélkül mindenre. Nekünk csak az lenne a dolgunk, hogy ne rejtőzzünk el gyengeségeink, bűneink árnyékába, hanem hagyjuk, hogy az ő szeretete éltesse, növeljen minket, mint napsugár a növényeket. **János atya**

FIATALOKNAK

Az évközi 11. Vasárnap evangéliumában olvassuk:

"Mihez hasonlítsuk az Isten Országát?... Olyan, mint a mustármag... De aztán, hogy elvetették, egyre nő és minden kerti veteménynél nagyobb lesz..." (Szent Márk 4.26-34)

Korunk egyik főhibája a türelmetlenség. Kevés az időnk, sietünk, tolokodunk, "könyökölünk", otthon, a munkahelyen, az utakon. Ha valami elmarad, ha valaki késik, ha nem változik s főleg nem javul: oda a türelmünk, csalódunk, korholunk-bántunk.

Jézus tanítványai, az ősek egyház, az első keresztyények is "beleestek" ebbe a bűnbe. Isten országának sikere, terjedése nekik nem elég gyors, látványos. Mi ez a csodátévő Jézusnak? Gyermekejüket...

Egy-két példabeszéd, jótett s már tódul a tömeg, miénk a világ... De csalódnuk kellett. Tanúságtételük, szavaik süket fülek-

re találtak. Csodálták őket. Hallani sem akartak Isten országáról, az örömhírről, gyarlóságaink, a bűneink iránti türelmes Istenről. A felebarát, sőt az ellenség szeretetéről?

Ugyan kérem...

Kedves fiatalok!

Az idézett evangéliumi rész mustármagja, annak apró mivolta, önálló, lassú de ugyanakkor megállíthatatlan növekedés, hatalmas fává terebélyesedése csak egyre figyelmezteti az akkori és a mai hallgatókat: legyetek türelmesek! Bízatok Isten céljainak, szándékának jóságában, igazságában. Isten országa lassan növekszik, mint a mustármag: csendesen, rejtetten, de feltartóztatatlanul...

Türellem, bizalom Istenben – ugyanakkor bátorság! Mert csak úgy, magánemberként, szeretnénk egy mustármagnyi szepet, jót elérni ebben a türelmetlen világban, csak kezdjük el, bátorság, sikerülni fog! **Pál atya**

CSERHÁTI FERENC (München)

Mitől szép és vonzó magyar közösségünk?

A múlt számban közölt cikk folytatása.

Ettől teljesen különböznek a Szentlélek kegyelmi adományai, amelyek mindig felismerhetők: "A Lélek ajándékait mindenki azért kapja, hogy használjon vele" (1 Kor 12, 7). Felismerhetők, mert ezek által mindig elmélyülünk a hitben: Az emberek épülésére, buzdítására, és vigasztalására szolgál, a közösség építésére (vö. 1 Kor 14, 3-5): "Aki az elragadtatás nyelvén (össze-viszsa) szól, (zavart kelt), csak a maga lelki épülését szolgálja, aki azonban prófétál (Isten dolgaiban ügyködik), a közösséget építi vele". Ha a rendkívüli adományok ártanak a közösségnek, széthúzást és szakadást szítanak, akkor azok nem a Szentlélektől származnak és semmi figyelmet sem érdemelnek, legyenek mégoly rendkívüliek is.

A közösség javát nemegyszer éppen azok az adományok szolgálják, amelyek egyáltalán nem rendkívüliek, nem feltűnőek, és ezért sokszor elkerülnek figyelmünket. Pál apostol ezekre irányítja tekintetünket, amikor kijelenti: "A lelki adományok ugyan különbözőek... A szolgálatok is különbözőek... Sokfélék a csodajelek is..." (1 Kor 12, 4-6), azaz mintegy kihangsúlyozza, hogy a különleges és látványos adományok mellett nagyon sok általános és hétköznapi, egyszerű és közönséges ajándék létezik, amely csupán ezért még semmivel sem érkevesebbet a többinél a közösség számára. Ezen egyszerű ajándékok közállománya nélkül alig lehet értelme a rendkívüli adományoknak. Mit ér egy marsall köz-katonának nélkül? Csak akkor van rá szükség, ha derék köz-katonái vannak!

Az "öregasszonyok" – amint mondani szokás – egyszerű, állhatatos és nemegyszer megmosolygott imája lehet, hogy nem olyan feltűnő, mint valamelyik híres szónok beszéde, de mégis olyan szükséges mint amaz. A rendszeres és hűségese templomba járók, lehet, hogy semmiféle más rendkívüli szolgálatot

nem vállalnak a közösségben, de mégis tesznek annyit, talán még többet is, annak érdekében, mint a prominensek, esetleg a ministránsok, lektorok, énekesek vagy a táncosok, akik csak akkor vannak jelen, ha rajtuk a sor. Azt mondtam "talán", mert ez a hozzáállástól függ, amellyel kötelességeiket teljesítik, – attól, hogy mennyire akar valaki a közösség szolgálatára és épülésére lenni vele. Az egyházközségek szépen összeállított szentmiséi vagy egyéb érdekes akciói arról tanúskodnak, de nem szükségszerűen, hogy azokban a Lélek működik. De az is előfordulhat, hogy ilyenkor sokan vagy többen csak saját talentumaikat akarják fitogtatni, önmaguk előmenetelére gondolnak és nem a mások épülésére. Önmaguk hasznát keresik és nem Isten ügyének előmenetelét. Megeshet viszont az is, hogy valamelyik plébánián, ahol "semmi rendkívüli" sem történik, valójában kialakult a Lélek: megeshet, de ez sem szükségszerű, mert a fordítottja is áll: a Lélek a rejtekben, a hétköznapiok leple alatt nagyon is élénken működik, csak azt mi nem vettük észre, mert szemünk csak a látványosságokhoz idomult, a sok rendkívüliségre. A sok szemfényvesztéstől már úgy elfáradt, hogy észre sem veszi az egyszerű, de nagyszerű – úgy mond – apróságokat és ezek bájos szépségeit. Nem veszi észre, ha valaki türelmesen hordozza a hétköznapi terheit, kedvesen és szeretettel viseli a kibíratatlanok társaságát, alázatosan és türelmesen elfogadja önmagát és saját gyengeségeit. Nem látja ezek értékeit és a közösség csendes, de nagyon is hűséges krisztusi tanúságtételét, a tettekben megnyilatkozó szolgáló szeretet gyümölcseit.

Előfordul, hogy Isten egyházától időnként megvonja rendkívüli adományait, hogy ez által újra felfedezzük a jelentéktelen dolgok és apróságok ajándékainak felbecsülhetetlen és nélkülözhetetlen értékeit? ■

István király csontereklyéje

1961 óta a Stephansdóm valamennyi ereklyéjét a Valentin kápolnában őrzik. Szt. István királyunk karsont ereklyéje is ide került. Ízléses, barokk faliszekrényekben és régi ereklyetartókban nyertek elhelyezést. Az alapító Rudolf herceg 1360-ból származó levelében figyelmeztet az ereklyék tiszteletére, amelyeket a szeretet és kegyelet lelkületével tartunk tiszteletben Krisztussal és a szentekkel való kapcsolataik miatt. Maga sok ereklyét gyűjtött, s gondoskodott azok arany-, ezüstkogalatairól s díszítésükről. Őrészükre papot(custos) rendel, aki helyettesével együtt az ereklyék tiszteletével összefüggő teendőket végzi. A bécsi káptalan két tagja ma is viseli e tisztelet, amelyhez az is tartozik, hogy nov. 5-én a tiszteletre kihelyezett ereklyék előtt ünnepélyes szentmisét mutatnak be.

Az ereklyék közé tartozik Szent István királyunknak művészi kivitelű ereklyeszekrényben őrzött csontereklyéje. Az ajándékozás éve ismeretlen, lehet, hogy Nagy Lajos királyunk ajándékozta a dómnak, valószínű azonban, hogy Albert magyar király özvegye, Erzsébet - Zsigmond császár és király leánya - hozta ide magával kalandos körülmények között V. (Posthumus) László meghagyja az ereklyét a bécsi káptalan birtokában, az ajándékozás éve ismeretlen. A dóm régi leltárai a 14. sz. végétől kezdődően (16 db) pergamenre írva sorolják föl az ereklyéket 1502-ig. Az első, nyomtatott és illusztrált leltár megjelenéséig. Ez a leltár Szent István király ereklyéjét is bemutatja egy toronyszerűen kiképzett monstranciában, amelyet felül jobb kézben tartott korona zárt le. Az ereklyetartót többször cserélték a háborús ezüstbeszolgáltatások miatt. Az ereklye további sorsáról részletesen tájékoztat dr. Salzbacher József dómkanonok, kincstárőrnek 1849-ben nagy gondnal összeállított kézírásos leltára. Eszerint ő a többi nevesebb ereklyékkel együtt Szent István karsontját is, 1847-ben, a bécsi vizitációs apácák zárdájába vitte, hogy kérésére az ereklyék méltó foglalatáról illő gondoskodás történjék. Az egyik francia nővér, Sr. Françoise Berchet, újoncmesternő vette nagy tisztelettel gondjaiba a szent király ereklyéjét. Ezt piros bársonypárnára erősítve, gyöngyökből összeállított koronával, karddal és jogarral ötletesen díszítette, majd egy ovális kristályüvegbe illesztette. Az ereklyetartó díőfából készült szekrényformát mutatott és ezt a kolostor ajándékaként tünteti föl a ház francia nyelvű krónikája. A csontereklye mai foglalatata az 1890-es évek elejéről való. Dr. Hermann Zschokke kanonok, az ereklyekápolna őre, a későbbi segédpüspök kérésére a Szent István ereklye számára

Julius Hermann, a dóm művészi érzékű építésze egy, a bécsi rokokó modorában új ereklyetartót tervezett, amelyet Franz Pawlas neves bécsi ötvösmester készített el. Az aranyozott bronzból készült négyoldalú szekrény tetején, közepén a magyar szent koronának nagy vonásokban kidolgozott mása látható. A kb. 20 kg súlyú reliquiarum befelé ívelt lábakon nyugszik, a vastag üvegfalakat befoglaló kereteket hullámos vonalú cirádák és kagylómotívumok gazdag sora díszíti, a lesimított szegélyeken virágfüzérék díszlenek. A csontereklye díszei változatlanul még 1948-ból valók a felírással együtt: "De brachio S. Stephani Hungariae Regis - Szent István, Magyarország királyának karjából."

P. Cser-Palkovits István S.J. "A bécsi Szt. István-dóm és magyar emlékei" füzetből

PS.: Ezt az ereklyét helyezzük ki Szent István király emlékezete napján Bécsben. Itt hódolnak az ereklye előtt az idelátogató zarándokaink hasonló módon, mint Budapesten a Szent Jobb előtt.

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPE BÉCSBEN

1997 aug. 23-án, déli 13 órai kezdettel ünnepeljük Szt. István napját Bécsben. Az ünnepi szentmise főcelebránsa és szónoka Bosák Nándor Debrecenyiregyházi megyéspüspök. A magyar papok koncelebrálnak.

Immár hosszú évek óta ezt az ünnepet a bécsi Stephansdombon tartjuk, egyre növekvő zarándok-csoportok részvételével. (1996-ban mintegy 6000 zarándok volt jelen.)

Ebben az évben is felhívjuk a plébániák, lelkészségek figyelmét ünnepeünkre s kérjük, minél nagyobb számban jöjjenek s velünk együtt ünnepeljenek.

Ebben az esztendőben szombaton tartjuk a szentmisét abban a reményben, hogy a zarándok híveket papjaik is elkísérik és velük ünnepelnek. Azért is szerveztük így, hogy a zarándoklitról hazatérve ne kelljen munkába menetel idejével számolni.

Az utóbbi esztendőben jöttek énekzene-táncscsoportok is és a magyar népművészet kincseinek szabadtéri bemutatásával sok ezer nézőt ragadtak lelkesedésre. Most is hívjuk és kérjük, vegyék szívükre hívásunkat és jöjjenek, mutassák be magyar népünk kultúrcseit, mindannyiunk örömeire.

További felvilágosításért forduljanak írásban vagy telefonon a Lelkészséghez.

Cím: Wr. Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b., A-1070 Wien, Austria. Tel.: 0043/1/526 49 72

ÖKUMÉNIKUS IMATEREM FERIHEGYEN

A Ferihegyi repülőtér épülő 2/b terminál emeleti szintjére ökumenikus imaterem kialakítását is tervezik. Április 11-én az új épület alapkövét a történelmi egyházak vezetői megáldották. Beszédet mondott Paskai László bíboros-prímás katolikus részéről, Bölskei Gábor debreceni püspök a Református Egyház, Harmati Béla püspök az Evangélikus Egyház képviselőjében, továbbá Schweizer József főrabbi. Paskai bíboros emlékeztette a jelenlevőket arra, hogy hívó ember számára a földi élet zarándoklat és hogy az úti imádság ősi hagyományként mindig jelen volt az egyház életében. Az eseményre a Vatikánból Magyarországra érkezett Giovanni Cheli érsek, a Vándorok és Úton Lévoók Pápai Tanácsának elnöke is. MTI

LÁNG

Eldobtam egy gyufát s legott Hetyke lobogásba fogott, Lábhegyre állt a kis nyulánk, Hegyes sipkájú sárga láng, Vigat nyújtózott, furcsa törpe, Izgett-mozgott, előre-körbe, Lengett, táncolt, a zöldbe mart, Nyilván pompás tűzvészt akart, Piros csodát, izzó leget, Égő erdőt, kigyúlt eget;

De göggel álltak fenn a fák És mosolygott minden virág, Nem rezgett senki fel a vézsre, A száraz fű se vette észre, S a lázas törpe láng lehült, Elfáradt és a földre ült, Lobbant még egy-kettőt szegény S meghalt a moha szőnyegén.

Nem látta senki más, csak én.

Tóth Árpád (1886-1928)

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE HELYZETE

**GONDOK ÉS REMÉNYEK - MAYER MIHÁLY
MEGYÉSPÜSPÖKKEL FEJŐS OTTÓ KÉSZÍTETT INTERJÚT**

Májusi számunkban az oktatásügyről beszéltünk. A témát folytatva:

Milyen iskolák vannak jelenleg egyházi kézben?

M.M.: Óvodák Szekszárdon és Pécssett vannak, általános iskolánk van Pécssett, Pakson, Siklóson, Dombóváron, Szekszárdon, Tolnán és ugyancsak a pécsi általános iskola igyekszik a negyedik év után - ugyanígy a paksi is - tovább folytatni azok részére, akik 8 osztályt vagy 10-et kívánnak végezni és 5.-től folytatni a 8 osztályos gimnáziumot, már csak azért is, hogy ezek a gyerekek, akik itt vannak, a gimnáziumi évek alatt, ne másfajta ideológiai befolyás alá kerüljenek. Külön leány-gimnázium nincsen, de nincs is külön fiú-gimnázium. Általános iskolaként még az Énekiskolát említhetném, de ott is a gyermekek jelentkezésével gond és probléma van, majd meglátjuk: sikerül-e annyi gyereket most nyáron kapnunk, amennyivel tovább tud működni az iskola. A rendek közül az egyházmegyén belül csak a ciszterciek vannak, a jezsuiták nem jöttek vissza és nincsen gimnáziumuk, a nővéreknek pedig csak óvodájuk van. Régen volt középiskolájuk és tanítóképzőjük, most csak óvodásokkal foglalkoznak.

Hogyan és hol eresztettek gyökeret a szerzetesrendek a pécsi egyházmegyében?

M.M.: Az egyházmegyében mindig is a szerzetesrendek jelentették a lelki spirituális vonzást és húzóerőt. Örülök annak, hogy a pálosok megint elkezdheték működésüket. Nekik a noviciátusuk is itt van és a mi teológiai főiskolánkra küldik a fiatal pálos jelentkezőket. Az irgalmasoknál sajnos csak egy-két jelentkező van noviciátusra, Grácba mennek, de talán sikerül őket is az egyházmegyében megmeníteni. Ferencesek még nem jöttek vissza. A ferencesek rendházában egyetemi kollégium van, a jezsuiták közül csak egy-két nyugdíjas él az egyházmegyében. Amint említettem, a kármeliták vannak itt és a ciszterci szerzetesek közül hárman. A Nagy Lajos Gimnázium tulajdonképpen a ciszterci gimnázium, ugyanúgy megy tovább, mint ahogy az régen ment, egy kis lelki nevelést és lelki háttérrel tudnak biztosítani.

Állandóan halljuk egyházi részről is, hogy a zsinati határozatok szellemében a papságnak és híveknek szorosan együtt kell dolgozniuk. Márcsak a nyomasztó paphiány okán is. Milyen lépések történtek ezen a téren és milyen eredménnyel?

M.M.: Említettem már a paphiányt. A zsinat után a laikusoknak, a híveknek a bevonása, nem csak pópapi működést jelent; sokkalta mélyebb tartalommal kell résztvenniük az egyház szolgálatában. Az egyik a tanítás és itt a hitoktatásra gondolok elsősorban. Az egyház-

megyében a hitoktatók teológiai kurzust végeztek, most jönnek ki azok, akik civilként végeznek, hiszen a teológiai főiskolánkon nemcsak szeminaristák vannak, hanem vannak 130-140-en civilek, akik nappali tagozatra járnak. Az egyházmegyének van 340 hitoktatója, van aki csak egy-két órát tart, néhányan főfoglalkozásban. Az egyházközségek is próbálnak a plébániákon jobban részt venni a munkában és az újrakezdésből fakad, hogy néha vannak még véleménykülönbségek, de ezek később is meg fognak maradni. A lényeg az, hogy mindegyik szolgálni akar és nem uralkodni. Megemlíthetném még a cserkészteket és a cserkészekkel való foglalkozást. Sokat jelent még az egyházmegyében a különböző lelkeszségi mozgalmak jelenléte. Megemlíthetem itt a fokolárékat, a neokatekumenokat, a karizmatikus mozgalmakat, annak is többféle változatát, aztán a kurzillo-mozgalmat, a házaspár-véget, amelyen legalább 150 házaspár vett már részt Pécssett. Holnap lesz éppen Szekszárdon egy ilyen házaspár-vége, ahol mindig legalább tíz házaspár jelentkezik és azok közül több mint a fele megmarad. Ezek jelzik azt a mélységet és azt az oszlopot, amin tulajdonképpen az egyházi jövő épülete szilárdabban tud állni.

Hozott-e és mennyiben változást az egyházmegyék határainak kiigazítása?

M.M.: Talán a pécsi egyházmegye az, ahol a legkevesebb változás történt az egyházmegyei határok kiigazításánál, hiszen itt csak a Duna melletti két községet vagy három községet kellett "egyesbe hozni". Bogyiszló valamikor a Duna másik oldalán volt, a múlt században már Tolna megyéhez került, tehát így Bogyiszlót kaptuk meg, mi pedig átadtuk valamivel délebbre a Mohács szigetének egy részét és a Duna-szegcsővel szemben Dunafalvát, továbbá az egyik Fejér megyei részen a Németkérrel teljesen egybeépült Hard most a pécsi egyházmegyéhez került. Dehát ennek gyakorlati jelentősége azért nem volt, mert egyik helyen sem volt plébános, hanem filiaként szerepelt és a filiát mindig könnyebb a másik plébániához vagy a közelebbi plébániához csatolni.

Az Antall-kormány hatásosan segítette az egyházakat. Mennyiben módosult a helyzet a mostani szociál-liberális kormány alatt?

M.M.: Az előző kormány teljes egészében támogatta, ez nagyon sokszor vádként hangzott el, de én azt mondanám, hogy pontosítani lehetne a megfogalmazásban, azt kellene mondani, az előző kormány tudta, hol van az egyház helye a társadalomban és tudta, mi az egyháznak a politikai súlya. A mostani kormány pedig mivel régi hagyományokra épít, ezt a súlypontot politikailag vagy a társadalomban kevésbé érzékeli és az egyházat tulajdonképpen csak valami egyletnek nézi a sok egylet között és az egyházzal kapcsolatos partneri viszonyban ezt érzékeljük. Ezért volt az, hogy az egyházzal foglalkozó ügyeket-dolgokat besorozták a művelődésügyi minisztériumba, ott sem a művelődésügyi miniszter, hanem egy adminisztrátor és nem az államtitkár alá. Amikor nagy nehezen elértük a miniszterelnöknél, hogy államtitkár foglalkozzon az egyház ügyeivel, abban a pillanatban a művelődésügyi

minisztériumból kirakták a miniszterelnöki hivatalhoz megint az államtitkárt, mert valahogy a művelődésügyi minisztérium nehezen tudja elfogadni azt az államtitkárt, aki az egyházak felé is működik és esetleg hivatalból pozitívabb módon kíván az egyház felé viszonyulni.

Magyarországon az utóbbi években számtalan Alapítvány jött létre. Érezhető-e ezek támogatása?

M.M.: A változást tulajdonképpen abban látom, hogy a civil szférák autonómiáját a mostani kormány nehezebben tudja viselni, mint az előző kormány. Megmutatkozik abban, hogy az önkormányzatokat nem támogatják annyira. Ez megmutatkozik abban is, hogy nagyon sok Magyarországon az alapítványi támogatás és az alapítványi támogatásokkal igyekeznek azokat a célokat támogatni, amik a központosításnak megfelelnek. Az alapítványi támogatásoknál is nagyon érvényesül a lobby és ezért az önkormányzatoknak az önállósága nem olyan nagy, mint volt az előző kormány idején és ezért ezek a támogatások, amikor az egyháznak is pályázni kell, akkor rögtön a pályázatokból kitűnik, hogy mi az, ami a kormány intenciójának jobban megfelel és mi az, ami kevésbé. Ezért az alapítványi támogatás burkoltan centralista és a centralizmust erősíti.

Ha szabad megkérdezni: hogyan védekezik ma egy magyar püspök, ha sajtóban, tévében vagy más módon személyében éri, nem egyszer elég durva, támadás?

M.M.: A média úgy látszik igyekszik most a püspökökkel nem konfrontálódni, mivel nem lehet tudni, hogy a társadalomban ennek mi lesz a negatív és mi lesz a pozitív következménye. Mivel mindegyik párt igyekszik egy vallásos frakciót vagy vallásos szárnyat magában kialakítani, ezért kifelé pozitív módon akarja jelezni a valláshoz való viszonyulását. Tehát egyelőre még nem kell védekezni, de ha védekezni kellene, akkor nagyon nagy bajba lennénk, mert nem tudnánk: hol az a semleges média, amely a mi oldalunkon áll. Ha szabad egy példát említenem: amikor volt egy kis nézeteltérés még az előző kormány idején és itt volt egy újságíró, elmondtam neki, hogy mi az objektív helyzet, akkor azt mondta erre, ha ez így van, akkor nem érdemes róla írni. Amikor a 168 óra rádióműsor épületi ingatlan viszályával kapcsolatban úgy látta, hogy itt valami baj lehet, mivel világosan elmondták, hogy mi a tényállás, akkor szintén az volt a válasz, ha ez így van és az egyháznak igaza van, akkor nem téma, akkor erről nem beszélünk. Tehát valahol az objektivitás, az mint mindenütt, de egy kis célzata van.

Milyen az ökümenikus szellem? Hogyan működik az ökuménia?

M.M.: Röviden azt tudnám mondani, kielégítő módon. Hiszen havonta találkoznak a különböző lelkészek egymással és mindegyik felekezetenél nemcsak a történelmi egyházak, hanem a kisebb egyházakból is ünnepi meghívások vannak, egy-egy évközi imahét alkalmával pedig ugyancsak egymás templomaiba megyünk és beszélünk egymással Megtárgyaljuk a közös tennivalókat.

Mik a legégetőbb gondok?

M.M.: Az egyházmegyei zsinat most van szervezés alatt. Ez nemcsak egy-két nap, nem is néhány nap, hanem az elkövetkezendő egy év. Amikor végbemennek azok a gondolati és szellemi változások, amelyeket a zsinat megfogalmaz. Ha e változások nem mennek végbe a fejekben, akkor hiába a legszébb dokumentum, az csak írás marad és még nehezebben tud az írás gyakor-

Párizsi levél

Ruha (is) teszi a papot?

Franciaországban a papok és szerzetesek jóval előbb cserélték külső egyházas megjelenésüket civil ruhára, mint más európai országban. Szerepet játszott e folyamatban a francia militáns antiklerikalizmus, az észszerűség és korszellem. Az egyháziak nagy része nem akar öltözködésével elkülönülni a néptől. Nem mint élenjáró pásztorok, hanem mint egyenrangú partnerek, civil élet stílussal, kívánják tanúságot tenni keresztény elkötelezettségükről. Ez a szemlélet már annyira magától érthető, hogy a francia társadalomból eltűntek a klérusok, helyesebben oly szépen besimultak a nép fiai közé, hogy nem lehet őket észrevenni. A hívő vagy ismeri saját papját és püspökét, vagy nem veszi észre, hisz sok esetben még zakójuk gallérről is eltűnt az egyre kisebbre zsugorodó kereszt.

Ki hitte volna, hogy éppen a fiatal papi generáció szakít e világias szemlélettel. Az utóbbi 10 évben szenteltek között feltűnően sokan viselik a római gallert. Ők, idősebb paptestvéreikkel szemben, öltözködésükkel is hirdetni kívánják Isten Országát. Így a francia közléből rég eltűnt pap képe figyelmezteti, hogy itt van valaki, aki többet tud Istenről, mint apu meg anyu. A fiatal számára útmutató, esetleg kísérő. A házastársakat életre szóló hűségükre emlékezteti. A gyengének azt üzeni: ne csüggedj, az erősnek: ne bízd el magad. Mindenkihez, mindenkör szól a papi és szerzetesi öltözet anélkül, hogy annak viselőjének prédikálni kelle-ne.

Párizs, 1997 június

Molnár Ottó

latba átmenni, de mindenki kritikával illeti és nem érzi azt, hogy szívével is ott legyen mellette. Az egyházmegyében is különbözők a pasztorális igények és ezeket az igényeket a papok különböző módon próbálják kielégíteni. A zsinat egységbe tudja hozni a híveknek és a papoknak a gondolkozását, illetve egymáshoz közelíti. Ne csak paragrafusokat lásanak a hívek és a papok, hanem lássák azt, hogy mindaz ami történik, a keresztény identitásnak az erősítése és egy belső evangelizációs tanúságtétel a világ számára.

A szokott utolsó kérdés. Mik a tervek és kilátások?

M.M.: Szeretném azt, hogy a zsinat átalakító működése minél hatékonyabb legyen, hogy a lelképásztori munkában ne csak a papok vegyenek részt, hanem a civilek is ott álljanak a maguk felelősségével. Ott álljanak és azokon a helyeken, ahová nem tud pap elmenni, ott ne csak a papot tudják helyettesíteni, hanem saját felelősségüknek megfelelően akarjanak tanúságot tenni. Szeretném, ha az egyházmegyében, amikor egyházzal beszélnek, ne csak papra és püspökre gondoljanak, hanem a megkeresztelt emberekre és hogy az a tanúságtétel, amellyel megbízott mindenkit Jézus és nemcsak az apostolokat, hogy menjetek az egész világra, hogy legalább a saját környezetünkben merjünk lépéseket tenni és merjünk kiállni. Merjünk levetközni azt a kisebbségi érzést, amit a negyven év igekezett belénk nevelni. Ha a kisebbségi érzés elszáll belőlünk, akkor találjuk meg az identitásunkat és akkor mondhatjuk, hogy azon a helyen, ahol állunk, meg merjük mondani és meg merjük élni azt, hogy kik vagyunk.

*Köszönöm szépen a beszélgetést
Püspök atya.*

BÚZAVIRÁG

*Jó volna lenni búzavirág-módra:
Ülni tövemen csendességgel,
És napra, rétre, aratókra
Rámosolyogni halkán, kéken
Békességgel.*

*Ne lenne közöm semmi, semmi
Tevés-vevéssel, hangossággal:
Csak lenni, szépen, csendben lenni,
És dicsérni a boldog Istent
Boldogsággal.*

Sík Sándor (1889-1963)

KÖNYVESPOLC

PROHÁSZKA NAPLÓJEGYZETEINEK ÚJ KIADÁSA

Halálának mostani, 70. évfordulójára jelentek meg Prohászka Ottokár naplójegyzetei. Ismeretes a székesfehérvári püspök milyen hatalmas szellemi örökséget hagyott ránk: összegyűjtött munkáit annakidején 25 kötetben Schütz Antal piarista rendezte sajtó alá, köztünk – a 23. és 24. kötetben – a naplójegyzetek nagy részét is közreadta "Soliloquia" címmel. Most Barlay Ö. Szabolcs, Szabó Ferenc SJ. és Franyó Zoltán gondozásában három kötetben látunk napvilágot. Ezúttal a szerkesztők a teljességre törekedtek, minthogy Schütz Antal különböző részeket okos megfontolásból kihagyott. Ma nincs szükség ilyen szelektálásra. Prohászka úgy lát-szik, már kalocsai diák korában kezdte a naplószerű feljegyzéseket írni, egész rendszerességgel azonban nem folytatta, néha évek hiányoznak. Nem szánta ezeket nyilvánosságra hozni sem, erre vonatkozik a naplójegyzetek eredeti címe: "Soliloquia" – magánbeszélgetés, tehát belső, lelki napló, egészben akár életgyónásnak is nevezhetnénk. Mindenesetre Prohászka egész gondolkodása, hit- és nemzetvédő eszméi, eszmélkedése, misztikus természetelménye, szépírói kvalitásai legteljesebben a Naplójegyzetekben mutatkoznak meg.

Meg kell jegyeznünk, hogy Prohászka a kommunista diktatúra évtizedeiben perfid módon csak gyalázkodva volt szabad említeni, ha egyáltalán említették, s mint tudjuk, a háború után a budapesti Károlyi-kertben lévő szobrát (Felsőöri Fülöp Elemér alkotását) 1947. április 27-re virradóra baloldali intellektuelek ledöntötték. Amiről otthon szívesen hallgatnak, csak a nyugati magyar emigráció őrizte és ápolta Prohászka emlékét és szellemét: 1960-ban a Külföldi Magyar Katolikus Akció (Róma) "Prohászka Válogatott Munkái" első kötetéül a Naplójegyzeteket adta közre 440 oldalon Schütz Antal egykori kitűnő tanulmányával együtt. 1961-ben pedig Buenos Airesben összegyűjtött munkáiból vett szemelvények láttak napvilágot 3 kötetben a Pannónia Kiadónál. Egyéb Nyugaton megjelent Prohászka idéző, méltató kisebb nagyobb tanulmányról, cikkekről számot adni most nem feladatunk.

(- sija -)

ISTEN

Hogyha golyóznak a gyerekek,
az isten köztük ott ténfereg.
S ha egy a szemét nagyra nyitja,
golyóját ő lyukba gurítja.

Ő sohase gondol magára,
de nagyon ügyel a világra.
A lányokat ő csinosítja,
friss széllel arcuk pirosítja.

Ő vigyáz a tiszta cipőre,
az utcán is kitér előre.
Nem tolakszik és nem verekszik,
ha alszunk, csöndesen lefekszik.

Gondolatban tán nem is hittem,
de mikor egy nagy zsákot vittem
s ledobván, ráültem a zsákra,
a testem akkor is őt látta.

Most már tudom őt mindenképpen,
minden dolgában tetten értem.
S tudom is, miért szeret engem -
tetten értem az én szívenben.

József Attila (1905-1937)

POLITIKAI UTAM: VÖRÖS VINCE EMLÉKIRATAI

Öntömjénezés nélkül, szerényen és tömören írta meg visszaemlékezéseit Vörös Vince, a sokat próbált kisgazda politikus. Nagy idők tanúja volt, kiváló parasztképviselők küzdőtársa, keresztútján is a gazdatársadalom sorsársa, aki megérthette, hogy a szabadon választott Országgyűlés alelnöke lett (1990-1994). Nem mostani bakonyi visszavonultságban fordult először a múlt felé, hanem már a 70-es években, amikor a viszontagságos évtizedek után – a Pécsi Vízmű Patacs telepén lett – mint nyugdíjas – portás.

Amikor a szerző előadja szegényparaszti sorsból fakadó életútját, a parasztság felemelkedése iránti elkötelezettséget, hívó meggyőződést, családszerető erkölcsét, találkozásait a kisgazdapárti zászlóbontás nyomán Tildy Zoltánnal, Nagy Ferencsel, Kovács Bélával, (korábban Bajcsy Zsilinszkyvel és Veres Péterrel is), bekapcsolódását a Magyar Parasztszövetség munkájába, mely legfontosabb működési területévé vált, azon kapja magát az olvasó, hogy borongós gondolatai támadnak arról: miért nincs ma és nem is lehet hasonló elkötelezettség, erkölcsi nemesség azokban, akik – sokszor sokkal jobb anyagi körülmények között – keresik a kiutat hazánk "szocialista" zsákutcájából. Miért? Mert ez a harmincas évekből, sokszor kisemizett, jogaiban csorbított parasztember olyan értékrend, erkölcsi hagyomány birtokosa lehetett még, melytől utódait megfosztották a kádári "agyomosás" évtizedei.

A köteteknek ez a morális mondani- valója semmivel sem kevésbé izgalmas, mint mindaz, amit az 1945 utáni koalíciós évek politikai kulisszatitkairól elmond. Az emlékezések drámai csúcspontjához az ideiglenes Nemzetgyűlés reménytelen kezdeteitől hamarosan eljutunk a kommunista "szalámpolitika" látványos akcióiig: Kovács Béla szovjet elhurcolásának és nagy Ferenc elítélésének történetéig. Ezek az események közvetlenül is érintették Vörös Vincét, így különösen sokat tud ezekről. Új információkat is közöl könyvében, megőrzött dokumentumokra is épít emlékezete megtámogatására. Soha sem nagyít, inkább leegyszerűsíti egykorú feljegyzéseinek indulatosabb kitételeit is, életbölcességének megfelelően. Az ÉLET szó alatt én sohasem a dőzsölést, az evés, ivás szertelen élvezését, a semmittevést értettem és ke-restem, hanem az élet igazi szépségeit, értékeit, a szellemi fejlődést, erős jellemet, a művészet sokféle ágazatának csodálatosságát, a természet utánozhatatlan csodáit, az alkotási vágyat és nem utolsósorban a családi élet békés, szeretetteljes harmóniáját. Ilyen életszemlélettel egyenes út vezetett az ötvenes években a kuláksorsig, majd az üldöztetés miatt "felajánlotta" kevés földjét is, lett állami farmvezető, agronómus, aztán erdészeti segédmunkás, napszámos, 68-tól már raktáros. Az említett portási állás ismét családja közelében már megnyugvás volt. De nem tört meg, nem adta fel el-veit.

Könyve érdekes olvasmány és fontos forrásmunka a közelmúlt magyar történelmének megismeréséhez.

ROSDY PÁL (Budapest)

KULTÚRÁNK – VÁLASZÚTON

A Magyar Pax Romana Fórum 38. Kongresszusának zárónyilatkozata (Siófok, 1996. április 8.-14.)

"Kultúránk válaszúton" címmel rendezett kongresszust a Magyar Pax Romana Fórum Siófokon 1996. április 8-a és 14-e között. A magyar katolikus értelmiségnek ez a fóruma a sorjában 38., Magyarországon a hatodik húsvéti tanulmányi hetét a *magyar kultúra* témájának szentelte.

Számos jel mutat arra, hogy az európai szellemiség és benne a magyar kultúra a korszakváltás *válságjeleivel küszködik és választút előtt áll.* Választ kíván az a kihívás, amit a kultúrát teremtő evangéliumi értékek, a válságba jutott nevelés, a környezetpusztító fogyasztói szokások, a kultúra hordozójának és közvetítőjének, az információtechnikának a forradalma és a médiának a földkerekségére kiterjedő hatása jelent a ma embere számára. Ezekhez a dilemmákhoz hazánkban – a többi közép- és kelet-európai országhoz hasonlóan – hozzájárul mindaz a bizonytalanság és feszültség, ami a társadalmi és gazdasági átalakulást kíséri.

1. A Magyar Pax Romana Fórum előadói a jelenségeket elemezve Siófokon is rámutattak arra, hogy a magyar kultúra és az európai keresztény értékek ezer éven át tartó kölcsönhatásának korszakváltásai után *alapvető szemlélet- és magatartásbeli változás* követelménye előtt állunk.

A MPRF úgy keresett választ a kérdésekre, hogy tudatában van annak a fontos szerepnek, amit a kultúra a *társadalom jövőjének alakításában* jelent. A Nyugat-Európai és szomszédos országok katolikus magyar értelmiségét is bevonva, a kultúra nem katolikus és nem keresztény szakértőit is megkérdezve fogalmazott meg szempontokat a helyes út kiválasztásához.

2. A kongresszus abból a megállapításból indult ki, *hogy a magyar kultúra elválaszthatatlanul európai és keresztény.* Sorsáért ezért magyarként és keresztényként egyaránt felelősek vagyunk.

Fel kell ismernünk és tudatosítanunk, hogy jövőnk építésének elengedhetetlen nemzeti identitásunk erőssége, ez viszont csak a nemzet életerős kultúrájából jöhet létre. Meggyengült nemzeti önazonosságunk erősítése mellett tudatosan ápolnunk kell kultúránknak azokat a sajtos értékeit, amelyek az egyesülő közösség számára is értékessé teszik.

A *nemzet kultúrája* több forrásból táplálkozik. A magyar értelmiségnek és társadalomnak fontos feladata, hogy munkálkodjék kultúrája nemzeti és európai összetevőinek egységében. A katolikus értelmiségnek is felelősséget kell vállalnia az arányokat illető konszenzus létrehozásában, a *kultúrharca befejezésének* elmozdításában, a kiegyezésre vezető párbeszéd megteremtésében.

3. Kultúránk sokszínűségének alapját és egyben garanciáját annak keresztény jellegében látjuk. Az ezredfordulón ezért a vallásos hit és az emberi szellem újfajta, kölcsönös ihletésére van szükség ahhoz, hogy célirányos választ tudjunk adni a kihívásokra. Az egyháznak, mindannyiunknak felelőssége a *kereszténység inkultúrációjának* folyamatos megvalósítása, szem előtt tartva a földi javak és intézmények autonómiáját, a világi kultúrák által létrehozott értékek megőrzését. A szekularizációt tehát tényként elfogadjuk, de elutasítjuk a tévutakra vezető szekularizmust, a keresztény értékeknek a kirekesztését a kultúrából.

4. A kultúrán keresztül is megvalósuló evangelizációs és missziós tevékenység *közösségeink* feladata is. Folytatni kell tehát vallási és társadalmi közösségeink megerősítését, mert az általuk létrejövő társas kapcsolatok segítik a generációs, a műveltségbeli és etnikai különbségek áthidalását, a kulturális hagyományok átörökítését és megőrzését. A közösségépítésben fontos szerepet kell vállalnia a *plébániáknak*, amelyeknek egyre

inkább közösségi házként is kell szolgálniuk a hitbeli és kulturális ismeretek terjesztését és a tájékoztatást. Különösen fontos a kisebbségi sorban élő testvéreinknél, hogy alapvető jogaikkal élve az egyházi életben is használhassák anyanyelvüket.

5. A keresztény kultúra nemcsak a hívők ügye és tulajdona. Nekünk, hitűnket megvallóknak külön is felelősséget kell vállalnunk az *oktatás és művelődés* sorsáért, a szakmai műhelyektől kezdve a társadalmi közgondolkodás alakításán át egészen a felekezeti iskolarendszerekig. Az állam feladata, hogy finanszírozza, védje és építse a kultúrát és annak intézményeit, tekintetbe véve azonban annak sokszínűségét és tartalmi függetlenségét.

A család és az iskola, valamint a nemzedékek közötti ellentmondás feloldása változatlanul időszerű követelmény. Az eredményes nevelés feltétele a társas lelki kapcsolat, amely az oktatáson túl a teljes értékű személyiség kibontakoztatásának, az emberi érettségnek a záloga. A *nevelés* ezért nem lehet semleges, hiszen az iskola és a nevelő nem csak társadalmilag jóváhagyott ismereteket oktat, hanem értékeket is közvetít. De lehet és kell törekedni azok sokféleségének bemutatására.

6. A tudomány és a technika eszközei önmagukban – erkölcsi értelemben – értékmentesek. A mi felelősségünk azonban, hogy a *média és az informatika* lehetőségeit kultúránk értékeinek megőrzésére és szétosztására jól használjuk fel. Ennek feltételeit az államnak garantálnia és támogatnia kell.

A Szentlélek segítségét kérjük ahhoz, hogy megértsük az "idők jeleit" és általa szellemben megújulva folytathassuk azt a munkát, amelyre *II. János Pál pápa* 1991-ben valamennyiünket így buzdított:

"Fedezétek föl magyar és keresztény gyökereiteket, és minden lehető tetteket meg a szebb jövő építéséért. Ne hagyjátok elveszni az értékeknek azt a csodálatos örökségét, amelynek a világban egyet jelent a magyarság és a kereszténység s a keresztény Európához való tartozás."

Ebben a munkában számítunk *protestáns szervezetekre*, a világban élő valamennyi magyar értelmiségire is. A magyar kultúra értékeinek gyarapítását is szem előtt tartva működünk együtt a *nemzetközi Pax Romana mozgalommal* az egyetemes keresztény és világi értékek kölcsönös közvetítése jegyében.

A Magyar Pax Romana Fórum Elnöksége

ALÁÍRÁSRA KÉSZ A MAGYAR-VATIKÁNI MEGÁLLAPODÁS

Az április 8-ai Magyar Hírlapban Tóth András, a Miniszterelnöki Kabinetiroda vezetője elmondta, hogy az Apostoli Szentsek és a magyar kormány fél éve kezdődött tárgyalássorozatán valamennyi napirendre tűzött kérdésben megállapodás született. Most folyik a megegyezést rögzítő dokumentum szövegezése, amelyet várhatóan június végéig aláírnak. Az egyezmény tartalmáról a felek megállapodása értelmében a végleges szöveg megfogalmazásáig Tóth András semmit sem árulhat el.

AZ ÉVSZÁZAD "EMBERE"

Egy közvélemény-kutatás szerint az európaiak számára Teréz anya az évszázad legjelentősebb alakja. Francia sajtóbeszámolóik alapján a kutatáson Teréz anyát 89% tartotta a legjelentősebb személyiségnek, őt követi Nelson Mandela 82%-kal és John F. Kennedy 75%-kal. Az Infratest Burke piackutató-intézet 3000 embert kérdezett meg Franciaországban, Németországban, Spanyolországban, Olaszországban, Nagy Britanniában és Hollandiában.

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

ANGLIA

LONDON

Halottaink: KERTÉSZ János, 1996 december 7-én, 71 éves; URBÁN Istvánné, szül. Murkiz Dorottya, 1997 február 4-én, 91 éves; Bensonné született HERNECKI Ilona, 1997 március 10-én, 82 éves; SZALAI Lajos, Great Baddow, Chelmsford, 1997 március 15-én, 75 éves; VADÁSZI Lajosné, született Kocsis Irén, Leighton Buzzard, 1997 március 16-án, 85 éves; MÉSZÁROS László, Luton, 1997 április 2-án, 68 éves korában. **Nyugodjanak békében!**

BRAZILIA

SAO PAOLÓ

Halottunk: Özv. HAJMÁSSY Miklósné született Rokobauer Ilona 89. Életében hosszas szenvedés után jobb hazába költözött, 1997 március 6-án Sao Paoloban, ahol magyar babák és kézimunkák művészi készítésével tartotta fenn magát.

Az örök világosság fényeskedjék neki.

FRANCIAORSZÁG

PÁRIZS

A keresztség szentségében részesültek: JANSEN Lukács Sebestyén Mihály, J. Rudolf Mihály Henrik és Blanchaud Corine Irén Leonie fia. 1996 December 23-án; THEISSE Simon Kende, T. Jean-Francois Marie és Sütő Rita Erzsébet fia 1996 december 22-én; JUTTEAU Aliz Beatrix Mária, J. Sylvain Antoine Arnaud és Csösz Enikő Katalin leánya 1997 március 23-án.

Püspök atyánk, dr. Miklósházy Attila párizsi látogatása alkalmából, május 11-én a bérmálás szentségében részesítette: BARTHA Ildikót és Orsolyát (Bussy St. Georges); DEÁK Tündét (Párizs); DURAND-nét, Soos Borbálát (Párizs); GERDAY-né Laurent Renée-t (Párizs); KAJTÁR Krisztinát (Saint-Maur des Fosses); LACZIK András (Pontoise); NÉMETH Norbert et (Neully sur Marne); VAD Olivér-t (Mitry-Mory) és VÁNDORY Imrét (Párizs).

Az örök hazába költöztek:

ILKOVICS János, Párizs, 1996 július 22-én - szül: Budapesten, 1935.VII.); PETOT Pierre, Argenteuil, 1996 október 26-án élete 85. évében; GYÖRFFY Éva, Párizs, 1996 szeptember 2-án, 74 évesen (lakás Colmár); SEBREK József, 1996 szeptember 8-án, 73 évesen Voillon-ban; KUNZ Francois, 1996 szeptember 21-én, Villiers Cotterets-ben; de VERMES László, ref, Párizs, 1996 december 18-án 80. Évesen, Pont de Barbey, Ognon; Mc. FARLANE Marie Cécile Lucienne, Párizs, 1996 december 21-én, szül. Verdun-ban 1999.szeptember 4; Mme CITRO(N, Szabó Pirokska, Párizs, 1996 december 4-én; LEMMEL Marguerite, 1996 szeptember 10-én, Párizs; DEGREGY Péter, Garche 1997 január 8-án; BIRÓ Marie Hélène, Garnier, 1997 március 5.; Mme de PAR-RAGH, Rolande, Párizs, 1997 március 5-én; VARGA József, 1997 március 20-án, Hay le Roses, FORRÓ Mária, 1997 április 9-én, Tourcoing-ben, szül.:Negyeden 1906 június 16-án.

Az örök világosság fényeskedjék nekik!

NÉMETORSZÁG

FRANKFURT

Keresztelés: 1997 február 23-án a keresztség szentségében részesült VIKTOR LÁSZLÓ, Kelemen L. és felesége Kovács Margit fia. **Isten éltesse!**

Halottunk: 1997 április 21-én temették SZENDEY Györgynét született Jurányi Gabriellát. Élt 62 évet

Az Úr adjon neki örök nyugalmat!

KÖLN

Keresztelés: BARTSCH Jennifer Fanny Ilse április 5-én a Szent Apostolok templomában szülők, keresztszülők és rokonok jelenlétében a szentkeresztségben részesült. Növekedjen **Isten és embertársai öröme.**

Halottaink: ZILLICH (Zimándi) Zoltán Antal nyugalmazott plébános, kölni lakos, életének 81. Évében hosszas betegség után elhunyt. Temetése március 5-én volt a Köln-Bocklemünd temetőben.

KÖNIGSBERGER József euskirchenei lakosú hívünk életének 68. Évében április 11-én súlyos, hosszantartó betegség után elhunyt. Temették április 16-án az Euskirchen-i temetőben.

- Adj, Uram, örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik! Nyugodjanak békében.

HALOTTUNK

Fájdalommal, de az Isten örök terveit elfogadva, tudatjuk mindenkivel, akik szeretnék, hogy

SÁRMÁNY ALEXANDRA

a "Miss", a titkárnő, a mindenkit segítő, 88 éves korában, tragikus körülmények között Kismartonban, (Eisenstadt) elhunyt.

December 17-én született Budapesten. Édesapja erdélyi magyar ügyvéd. Édesanyja ír származású, akitől a kitaratást, fáradhatatlanságot örökölte. Iskoláit magánúton végezte, kiváló nyelvtudása volt. Egy Budapesti autókereskedésben volt az első munkahelye, majd a budapesti amerikai követség konzuli osztályán dolgozott hosszú ideig. A követségen, "raboskodó" Mindszenty kardinális miniszteránsa volt több éven keresztül, gépelt, fordított neki. Ezért feljelentették s 48 órán belül el kellett hagynia hazáját. Szinte mindenéből kifosztották. 2 kofferral, vonaton elhagyta Magyarországot. Nehezen kapott állást nyugaton, végül kiváló angol és német tudása, megnyitotta előtte a müncheni amerikai konzulátus ajtaját. Amikor nyugdíjba ment, másnap már a müncheni magyar misszió titkárnőjeként dolgozott, minden fizetés nélkül. Három kiváló müncheni magyar lelkészt szolgált: Eperjesyát, Ádám György és Harangozó preláthusokat. Harangozó atyával tért vissza Ausztriába, hogy közel élhessen drága hazájához, most már végleg nyugdíjba. A fordulat évében elsőként volt, aki hazalátogatott és vitte a segítséget a sok ismeretlen ismerősnek Harangozó atya oldalán. Szeretett főnöke halála volt a második nehéz stáció életében. Attól kezdve, szinte egyedül élt gondolataival. Sokat jótékonykodott, sokat járt templomba, a templom volt a "mentsvára", nagyon örült minden látogatónak. 1995-ben gyámság alá helyezték, ami ellen mindig tiltakozott, hiába. A Theresianum nővéreinek kopogtatott sokszor enivalóért. 1996. Október 10-én eltűnt s csak december 11-én találták meg, holtan... Sok szentmisét ajánlottunk érte, aztán 1997 januárban Magyarországon eltemették. Aki ismerte, szerette: imádkozzon érte vagy mondasson lelkéért szentmisét. Őneki ez a legnagyobb ajándék.

Bolla Jenő (Linz)

A KARITÁSZ HÍREI

A Magyar Karitás Alapítvány Kuratóriuma, a Magyar Karitás anyagi ügyeiért felelős szerv, április 28-án tartotta az évi első ülését, Bosák Nándor, debrecen-nyíregyházi negyedik püspök elnökletével. Ennek során áttekintette a szervezet 1996. évi működését és gazdálkodását és megtárgyalta a Püspöki Kar által elfogadott 1997. évi költségvetését. Különös figyelmet fordított a Karitás keretében működő Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat finanszírozásával kapcsolatban felmerült problémákra és megvitatta a 1%-os személyi jövedelemadó-felajánlás következtében várható bevétel felhasználását. E kérdésben olyan értelmező döntés született, miszerint azt az Egyházmegyei Karítások munkájának

AZ EURÓPAISÁG ISKOLÁJA

A Kastl-i Magyar Gimnázium

A nyugati magyarság évtizedek óta legjelentősebb oktatási intézménye a Kastl-i Magyar Gimnázium, a nyugati világ egyetlen magyar nyelvű gimnáziuma. A gimnázium története visszanyúlik a háború utáni évekbe, amikor a Nyugatra menekült magyarok 1946-ban Passauban megalapították az első iskolát. Viszontagságos esztendő után kerül az iskola 1958-ban Kastl-ba, egy Nürnberg-től 60 km-re délkeleti irányban fekvő festői szépségű faluba. Itt Kastlban a német állam és helyi hatóságok nagylelkű támogatásával az ősi bencés kolostort rendezik be az iskolai és internátusi szükségleteknek megfelelően. Azóta nemzedékek nevelkedtek föl iskolánkban, lelki és szellemi örökségünk ápolásában.

Iskolánk tanárainak és nevelőinek legfontosabb feladata az iskolai oktatás mellett: a fiatal nemzedékek megismeretnie és megszeretnie nemzeti kultúráját, tudatosítani bennük történelmi küldetésüket, az összetartozást a közös sors, nyelv és a történelem parancsán. A vallás-erkölcsi nevelés a másik legfontosabb feladata iskolánkban. Ezt a munkát iskolánkban ökömenikus szellemben tudjuk megvalósítani. A felekezeti szertartás miséken. Istentiszteleteken, bibliai és ima összejöveteleken kívül az egyházi és iskolai ünnepek közös szellemű Istentiszteletekkel ünnepli meg a fiatalokat. Több alkalommal van közös hittanóra, ahol a különböző felekezetekhez tartozó fiatalok, nem csak lelkészek, de egymástól is megismerhetik hitük tanítását, lényegét és egymás megértése által a mások hitének tiszteletben tartását.

Tanulóink a világ minden országából érkeznek. Az oktatás az 5. osztállyal kezdődik és a 13. osztállyal és érettségi-

támogatására fordítja, már benyújtott ill. még benyújtásra kerülő tervek alapján.

Az Egyházmegyei Karitás Igazgatók következő találkozója 1997 május 12-13-án kerül sor Szegeden. Ennek során az Egyházmegyei Karitás szervezetek vezetői megismerkedhetnek a "Szociál-terápiás Szerepjáték" elnevezésű lelki-segítő módszerrel, amelyet Fodor Imre atya, a Szenvedélybeteg-segítő Szolgálatnak a Püspöki Kar által kinevezett országos koordinátora mutat be. A két-napos találkozó folyamán megtárgyalásra kerülnek a karitászmunka aktuális kérdései.

A Caritas Europa, az európai országok Karitás szervezeteinek Brüsszelben működő titkársága, éves konferenciáját Grazban tartja 1997 június 22-én, a Második Európai Ökömenikus Találkozó előestéjén. A konferencián a kelet-európai térség Karitás-szervezeteinek kiküldöttei külön munkacsoportokban beszélnek meg sajátos problémáikat. William Kenney püspöknek, a Caritas Europa elnökének előre megküldött beszámolójából kitűnik, hogy a nyugati országok Karitás szervezetei is egyre több gondal küzdenek, mert az általános anyagi krízis következtében az adományok összege jelentősen csökkent. Az Európai Karitás Konferencia résztvevői jelen lesznek a másnap kezdődő Ökömenikus Találkozón is. A Magyar Karitászt mindkét esetben Adányi László főtítkárr képviseli.

A Magyar Karitás és az Ökömenikus Szeretetszolgálat közös felhívására válaszolva, magyarországi gyógyszer-gyártó és forgalmazó vállalatok nagyobb mennyiségű gyógyszert adományoztak a ruandai és zairei menekültek megsegítésére. A segélyszállítmány, mely a belga Karitás közvetítésével jut el a nemzetközi Karitásnak a menekült táborokban működő orvosi állomásaihoz, antibiotikumokat, kötszereket, vitaminokat tartalmaz. A mintegy két és fél tonnányi küldemény értéke mintegy 6.5 millió forint. **F.M.**

vel zárul. Az oktatás nyelve magyar és német. A tanulók rövid idő alatt elsajátítják mind a német, mind a magyar nyelvet. Mint modern nyelvi gimnáziumban, nyolc nyelv között válogathatnak a diákok, melyekből ötöt tanulniuk, s hátról mindenképpen érettségizniük kell! Átlag 260 tanuló van évente.

Az iskolának jól működő lány és fiú cserkészcsapata is van.

Az egyesült Európával nemcsak új politikai helyzet jött létre, hanem egy új iskolatípus is. Ezért a közös piac tagállamai között iskolapályázat hirdettek meg az ún. Európai iskolai modellben. A németországi pályázók közül öt iskola nyerte el az "Európai Gimnázium"-címet, és ezek között volt a Kastl Magyar Gimnázium, amely közöttük ráadásul az egyetlen magániskola. Az iskola által adott érettségi bizonyítvánnyal a világ bármely egyetemére lehet pályázni.

Ennek a modellnek a megszerzése még erősebb színvonalat biztosít az iskolának - az idegen nyelvek még magasabb szintű tanítását és a természettudományi tárgyak óraszámának megnövekedését jelentik. Ezek természetesen nem jelentik az iskola magyar jellegének elvesztését,

Tájékoztató a következő címen:

Internet: <http://www.mretzs.isys.hu>
Europäisches-Ungarisches Gymnasium
Klosterburg 2
D-92280 KASTL
Tel: 0049-9625/8090
Fax: 0049-9625/458

UJ APOSTOLI NUNCIUS BUDAPESTEN

II. János Pál pápa Karl-Josef Rauber érseket nevezte ki budapesti apostoli nunciussá. A hírt április 25-én tették közzé egyidejűleg Rómában és Budapesten. Karl-Josef Rauber Nürnbergben született 1934-ben és 1966-ban lépett a Szentszék diplomáciai szolgálatába. Előbb a Vatikáni államtitkárságon, majd a belgiumi, görögországi és 1982 óta az ugandai nunciaturán dolgozott. 1990-tól kezdve a Pápai Egyházi Akadémia elnöke volt. 1993-tól mostanáig Svájcban és Lichtensteinben, mint nuncius képviselte a szentszék érdekeit. **M.K.**

PÜSPÖKI LÁTOGATÁS KÁRPÁTALJÁRÓL

A müncheni Magyar Katolikus Misszió vendége volt 1997 április 27-én *Mons. Majnek Antal* Munkácsról, a Kárpátaljai Apostoli Adminisztratura püspöke. A Damenstift-templomban celebrált főpapi szentmiséjén prédikációjában a szeretet erejéről, a szív békéjéről beszélt, mely a sikeres élet elengedhetetlen feltétele. A Patrona Hungariae énekkar Kodály Zoltán *Magyar Miséjével*, Halmos László *Ecce sacerdos* és *Christus vincit*, valamint Orlando di Lasso *Te vagy az áldás* kórusművével működött közre. A szentmisén résztvett *Püspök László* főkonzul és a református presbitérium képviselőjében *Pap Lajos*. A főpapi mise után a müncheni Magyar Katolikus Misszió épületében ünnepi fogadás volt, ahol Majnek püspök atya röviden beszámolt a Kárpátaljai Apostoli Adminisztratura és a területén élő magyarok munkájáról, sorsáról. A beszámoló után hosszasan elbeszélgetett a vendégekkel, akik szerettek volna részleteket is hallani az ott élők körülményeiről, az egyházmegye szervezésének munkájáról. Hazautazásakor magával vitte a Münchenben gyűjtött és a kárpátaljai magyaroknak szánt adományokat. **R.Gy.**

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olesó áron raktárról - kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Magyarország festői környezetében épülő nyugdíjas telepen 30-46 m²-es apartmanok, 54.000,- DM-től eladók! Apolás, étkezés és orvosi kezelés megoldott. Részletes felvilágosítás: Bíró-Rohrbacher Építési Vállalkozók, D-94469 Degendorf, Loh Str. 6 vagy D-94526 Metten, Utó Str. 6.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc)

Budai kertés villában újonnan kialakított két-szobás és másfél szobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás /naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „Év panziója” díjat! Családi légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal - zárt autóparkoló.

Közírárt tétetik, hogy a kormány bánatára megjelent ADI POP: „Fények a Szivemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Értük szól azóta a déli harangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknél vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipős nyelvű szöveg, jó szórakozás. Megrendelhető: UNGAROBLOUES MUSIKVERLAG, Eva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ára: SFR 15,- + portó.

Székesfehérvár belvárosában 53 m² elsőemeleti, telefonos, felújított, aug. 30-án beköltözhető lakás eladó. Ár: 20 ezer kanadai dollar vagy bútorzattal: 30 ezer kan. dollár. Érdeklődni: 011-36-22-329-191 telefonon vagy Torontóban máj.-30-ig. 416-447-6040. számon.

Szentendrén, zárt udvarban 70 m² ház Garázssal, pincével kiadó. Gázfűtés, telefon, TV... Minden igényt kielégítő berendezés, gépesítés, ágy-nemű, edények stb. Napi bér 40 DM. Érd.: Telefon: (CH) 0041/232 18 40 Szőke, (H) 0036/1/1567-413 Foris, este.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 - 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Badacsonyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevelű	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Alföldi Olaszrizling	6,50
Alföldi Kékfrankos	6,50
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	9,50
Egri Leányka	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	14,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	17,00
Tokaji Asszú 5 puttonyos	20,50
Kecskeméti barackpálinka	29,00
Unikum	29,00
Egri cseresznyepálinka	25,50
Császárkörte	21,50
Diólikőr	0,5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,00
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta	1 kg 7,00
Májás-, véres hurka, disznósajt	13,00
Tokaszalonna	15,00
Füstöltzalonna	12,00
Friss kolbász	15,00
Házi kolbász	15,00
Téliszalámi	33,00
Szegedi szalámi	30,00
Csabai, Gyulai	27,00

Üvegáru nem szállítunk!

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ
VIDEOKAZETTÁK:

Teréz - egy közülünk	DM
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,00
Árpád-házi Szent Erzsébet élete magyarul vagy németül, 40 perces film, VHS-PAL	25,00
Lourdes	30,00
50 perces film, VHS-PAL	30,00
Lourdes-i csodák és gyógyulások Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. 90 perc, VHS-PAL	30,00

KAZETTÁK:

Lourdes és az evangélium, vigasztalások. Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc	10,00
Lourdes-i üzenet - elmélkedések dr. Szabó József összeállítására	10,00

KÖNYV:

Lourdes - Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel)	25,00
Megrendelhető: Ungarische Katholische Delegatur Redaktion Életünk Landwehrstr. 66, D-80336 München	

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

ERDÉLYI hazautazók! Szállás felúton Győrnél. Fűrdőszobás falusi Penzió 12.- DM, Szárföld. Telefon:(H) 0036-96-252 158, délután 5-től. Veress.

Székesfehérvár belvárosában 53 nm, 3 szoba, konyha hallos, felújított lakás- teljes új bútorzattal Can.\$ 29.999-ért eladó. 1977 augusztusában beköltözhető. Bevásárlási központ, Iskola, templom, buszközpont csak néhány percre. Tel.: máj-25-ig Torontó - 416-477-6040, Székesfehérvár-0036 /22/ 329-191.

NYARALÓJA A BALATONNÁL?
LAKÁSA BUDAPESTEN?

Bizza Partner BT-re a gondozását!

Érdekel? Kérjük hívjon fel.

Tel.: (H) 0036-83-313 580 (Keszthely)

Tel.: (D) 0241-531 53 (Aachen, Németország)

Vecsenyusztán - Zirc, Pannonhalma között - egy kis kastélyocskára (5 szoba, konyha, fűrdőszoba) bérlehető, lökvedelők számára (4 állóhely). Érd.: Dr. Monspart László, H-8439 Sikátor, Vecsenyusztá.

Magyarországon Négyes községben 5082 m²-es telken régi típusú lakás mellékhelyekkel eladó. Tel.: 0036/49/33 90 76 Vince János.

43/168/66 független, vidám, jömegejelenésű, intelligens, házias hölgy társat keres. Jelige: "Magyaros izek"

Visegrádon a Dunakanyarban 1295 m² panorámás építési telek eladó. Tel.: (DK) 0045/32511146, (H) 0036/1/176 02 37.

47 éves/173 magyar festő-szakmunkás megismerkedne házasság céljából, csinos, szimpatikus hölgygel 35-45 éves korig. Fényképes válaszeveleket a kiadóba "Boldogok leszünk" jelígre kérek.

Balaton északi partján Szigligeten, a stranddal szemben, körpanorámás 5 szobás villa teljes felszereléssel 1500m² gyümölcsösben bérbeadó, tel./fax: 0036/1/213 94 83.

Magyar középkorú nő Bécsben heti 2-3 alkalommal takarítást vállal vagy gyermekekre vigyázna. Kevés német nyelvtudással. Érdeklődni este: 76 88 574.

Aki kedvezően szeretné tölteni szabadidejét Ausztria legszebb táján, nyáron avagy télen, írjon "Meleg otthon" jelígre a kiadóba.

Budapestben, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036 /1/ 374 731. (D) 0049- 671-71 841.

Solymár mellett, Pilisszentivánon 3 szintes, 5 szobás, gázos, összközműves üzletelhelyes családi ház 900 nm-es kerttel eladó. (Ipari áron, Kábel TV, gyűrtűs kút) Ára: 150 000 DM, ill. 130 000 Sfr. Tel.: 0041-21-616-1743.

Ausztriában élő technikus nő megismerkedne egy szimpatikus 40-50 éves független férfivel. Jelige: "Lamour"

Németországban élő, 42 éves nagyon csinos, kedves, 168 magas, karcsú, intelligens hölgy keresi annak a kellemes, jómódú úrnak az ismeretségét aki szintén magányos és szeretetre, biztonságra vágyik mint én. Akinek sok megvárakoztatás után a vállára hajtánám a fejem és akit, ha megszeretnék, a világ bármely tájára követnék. Jelige: "Gyere el értem, mert nagyon rossz egyedül".

Magyarországon a Dunakanyarban (H-2626 Nagymaros, Fehérhegy u. 4. Bürgermeister János) kiadó 2 X. 2 ágyas családi házban, napi 30,- DM. Ugyanitt a ház alatt, öreg pince felújításra várna. Segítség - investálást - igényel. K. Kaiser, Tel. (D) Stgt. 0711/76 56 640.

Lajosmizsei tanyavilágban összkomfortos, tetőbeépítésű, új családi ház két hold földdel haláléig eladó! Ára: 50 000 Sfr. Érdeklődés az esti órákban. Tel: (CH) 0041 / 031 / 991-24-64.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA	Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72
Bécs: Pázmánium, Szombaton este 18,30-kor Bolzmannngasse 14, A-1090 Wien, Tel.:0043-1-317-36-56, Rektor Veres Árpád	Burgenland/Alsóőrött: Ft.Dr.Galampos Ireneus OSB, Pfarramt Unterwart Tel.: 0043/33/527 108
Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Senefelder Str. 6, A-4020 Linz, Tel.: 0043/732/342 586	Graz: Ugri Mihály, Tel.: 0043/316/68 35 08
Klagenfurt: Ft.Bognár Vilmos, Tel.: 0043/4762/580 62	ANGLIA
London: Rev.Mgr. Tüttő György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue, London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54	BELGIUM
Brüsszel: P.Posta Benjamin O.F.M., Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.:0032/2/6485336, Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, Tel.: 0032/041/233 910	DÁNIA-NORVÉGIA
P.Horvát Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4, DK-1616 Köbenhavn, Tel.: 0045/31/21 85 88	FRANCIAORSZÁG
Párizs: P.Dr.Ruzsik Vilmos CM főlelkész és Ft. Molnár Ottó, Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-55010 Paris, Tel.: 0033/1/42086170	Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Missi-

Kispesten, csendes helyen 100 nm-es telken kétszobás családi ház eladó! Ár: 59 000 DM. Tel.: (D) 0049 / 911 / 723-46-43.

Magyarországra hazatelepülni szándékozik Budapesti irodája - teljeskörű ügyintézésrel vállal ingatlanközvetítést. INFO LAK BT Ingatlanközvetítő hálózat Ungarn. Olah Edith, MONA-HAUS 95 BT, Budapest, 1214 Kozmosztetőny 4. Tel./Fax: 00 361-277-4827, hétfőtől szombatig hívható.

Németországban élő (Köln) 49 éves, jól szituált, házias, család szerető, magyar nő megismerkedne korban hozzáillő szolid, intelligens, utazni szerető férfival, aki szabadidejét szívesen megosztaná velem. Minden fényképes levélre válaszolok. Jelige: "Nem adom fel a reményt"

Hajdúszoboszlón a gyógyfürdő közelében apartment olcsón kiadó. Érd. Mesternénél. Tel: 0036-52/361-127.

INFO-LAK BT. Ajánlata: Tel.: 00 361

2774-827

- Budapesttől 6 km-re 2560 nm-es telken két db 3 szintes lakóház fafeldolgozó üzemmel 80 millió Ft-ért eladó!

- Pestmegyében Bp-től 6 km-re 3 szintes 170 nm-es lakóház saját stéggel super-extra kivitelben 14 millió Ft-ért eladó!

MARCALIBAN, a Balatontól 12 km-re, keres családi házban, két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel nyaralásra kiadó(hat személyig). Cím: Dr. Elias György, 8700 Marcali, Tóth Ágoston u. 18. Tel.: 0036-85-314-421.

Székesfehérvár belvárosában 53 nm - 3 szoba, konyha hallos, felújított lakás - teljes új bútorzattal Can \$ 29.999-ért eladó. 97 augusztusában beköltözhető. Bevásárlóközpont, iskola, templom, busz-központ csak néhány percre. Tel: Május 25-ig Torontó: -416-447-6040, Május 30-tól: Székesfehérvár - 36-22-329-191.

Visegrádon, a Dunakanyarban 1295 nm-es, panorámás építési telek eladó Tel.: (DK) 4532511146 vagy (H) 0036 11760237.

Németországban élő magyar hölgy, 58/167 - keresi komoly férfi ismeretségét. Fényképes leveleket a kiadóban "Szeretet" jelígre.

48/165, magyar származású férfi keresi karcsú, kedves hölgy ismeretségét 45 éves korig tartós kapcsolatot reményében. Lehetőleg fényképes válaszokat a címre: Török István, Bottroperstr. 49, 7036 Stuttgart.

Óhajtana-e mint hazatérő/nyugdíjas a Balaton közelében egy bungalowban élni? 8 bungalowban és 64 személy részére. Egy lakrész ca. 60 nm (1-2 személynek), bútorozva, tv-vel. Lakbér: SF 1.100,- ill. egyenlő más valuta v. Ft.-ban. (Nemzeti Bank napi kurzus) mellékköltségekkel. A bér tartalmaz 3 étkezést, telefonkészüléket (automatikus segélykérővel, takarítást és 24 órán át egészségügyi ügyekkel. Letét: 2 havi lakbér. Más befektetése nincs! Orvosi rendelő, fodrász, üzletek, kiosk, társalgó, billárd a területen. Részletes felvilágosítás: ARCHITEKTURBÜRO SCHOTKE, D-78315 Radolfzell, Tel. 0049-7738/5111, Fax 0049-7738/5056 (németül) vagy CH-8052 Zürich, Buhnrein 3. Telefon/fax: (CH) 0041 - 01/301 42 84 (magyarul vagy más nyelven).

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstr. 66 - 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay
Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 25,00 pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40,00

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2,50 DM

Előfizetési ár egy évre DM 25,00

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlra légipostával DM 40,00

Lapzárta minden hónap 10-én.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank Niederlassung München:

Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarnseelsorge, Sonderkonto

„Életünk“.

Erscheint 11 mal im Jahr.

Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11
D-82256 FÜRSTENFELDBRUCK
Telefon (0 81 41) 61 01 20
Telefax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,00
Jelige portóval	7,00
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	10,00
Nagybetűs (kétsoros) sor	20,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!	

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München - Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803., BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI
OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi t e r j e s z t ő i n k k e l (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, # 18-505 Edmonton Tr. NE AIR-DRIE, Alberta T4B 2J2. Canada. A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenben küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40,00 DM-ből 8,00 DM-et levonnak a bankbára. Előfizetési díj egy évre 17,00 US \$ + 13 US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon az OTP Bank Budapest VIII. ker. Körzeti fiók: 11773085-07063558, t.a. 973080706355 számú kontójára, Fejős Ottó néven. Évi előfizetés híveknek: 1000.-Ft.; lelkészeknek öt intencióos testimonium a kiadóhivatal címére.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN BEI. A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek a szerkesztőség véleményének. Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közölünk!